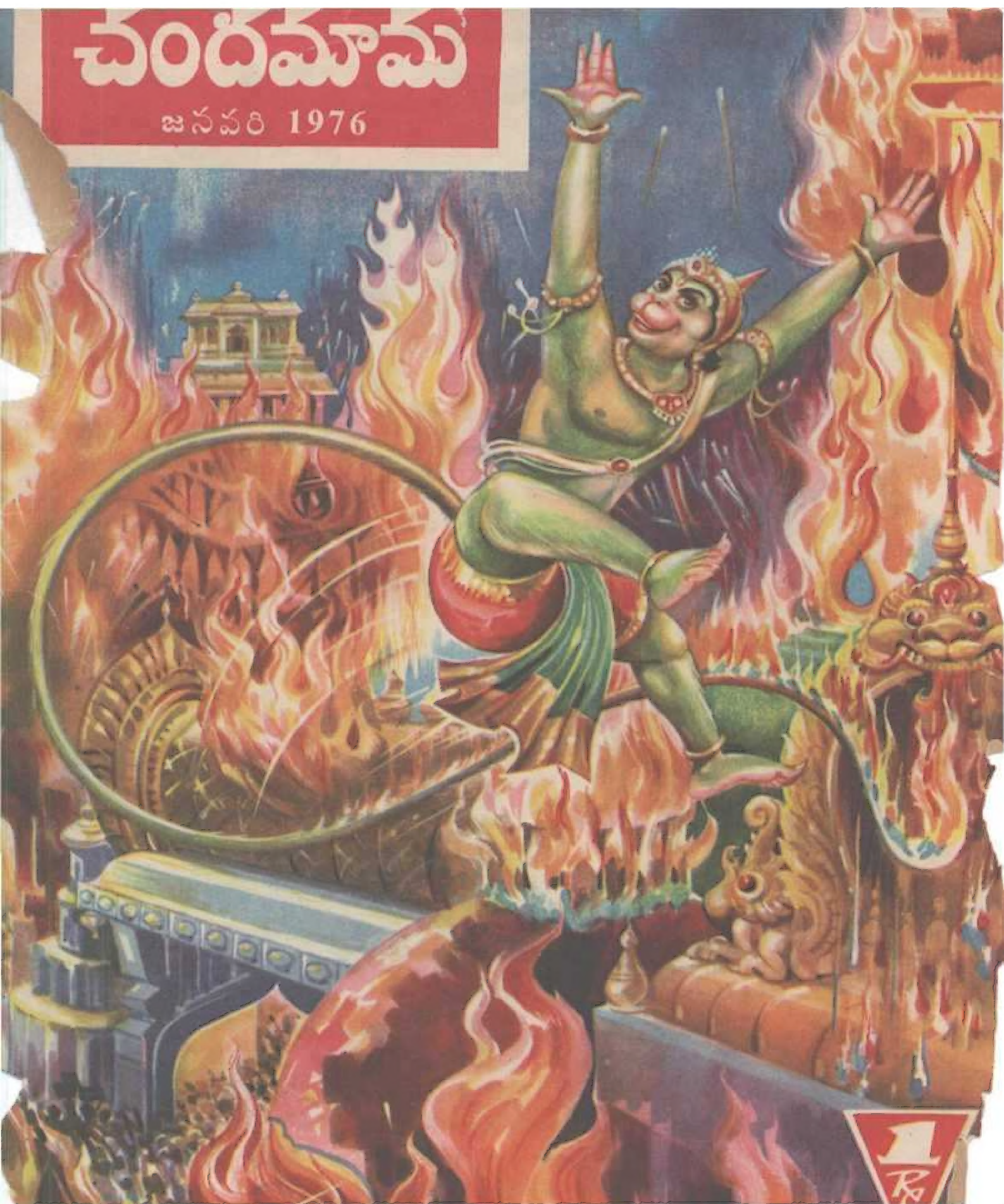

చందమామ

జనవరి 1976

FREEDOM

రామ్ శ్యామ్ చూశారు అల్లావుద్దీన్ అద్భుత దీపం

మన బాలనాయకులు దొంగల బజారుకు
వెళ్లారు చూశారక్కడి బేరాలు

కంటపడింది ఓ పురాతన దీపం
కొన్నారు దాన్ని వెనువెంటనే.

దీపాన్ని దుడ్డి
అరవడం తోనీ, కమ్మాయి
పొగలు చుట్టూ

"ఏయ్ రామ్ అటు చూడు
అల్లావుద్దీన్ భూతం అడుగో"

"కోరుకో నాయకా
ఏంకావాలో
తెప్పిస్తానది
యిట్టే మీకు."

"వెండి బంగారాలపై
లేదు దురాశ, పాపిస్
అంటేనే ఎంతో ఆశ."

ఇదిగో నాయకా పాపిస్ డబ్బు
తీందాం అందరం బలే మజగా.

నోరూరించే మనసుదోచే మైమరపించే

పాప్లె పాపిన్స్

పండ్లరుచిగల పిప్పరమెంట్లు

5 పండ్ల సువాసనలలో—
రాస్బెర్రీ, ఆనాస, నిమ్మ,
నారింజ, మోసంబి.

everest/220/PP-tl.

పుత్తి నెలల ఒంప
తారఖున విడుదల

విజయ

విజయ

(1) "విజయ" సాంఘిక కథల మాస పత్రిక. ఇందులో ప్రఖ్యాత రచయిత

(రై) రందరి కథలు ప్రకటించబడ్డాయి.

ఉదాహరణకు మొదటి నెల పత్రికలో వాని

రెడ్డి పీతాదేవి, మాదిరెడ్డి సులోచన, శేషోపతి.

అనందరామం, యస్.యస్. లాల్, విజయలక్ష్మి

మొదలగువారి కథలు వున్నాయి.

(2) కథలు భాగం మొత్తం 128 పేజీలు గాక 32

పేజీలు వివిధా పత్రిక ఒకటి వుంటుంది. ఇప్పు

దొస్తున్న పత్రికల్లో వివిధా వార్తలు ఒక భాగంగా

వుంటుంది. అలాగాక "విజయ"లో కథల పత్రికతోపాటు

ఎడిటర్

విజయ బాపినాథు

"వివిధా పత్రిక" ప్రత్యేకంగా వుంటుంది. (3) 128 పేజీల కథల పత్రిక, 32 పేజీల వివిధా పత్రికా గాక, యంకా 112 పేజీల పుర్ నవల కూడా ఒకటి వుంటుంది. నవలలు అంద జేస్తున్న పత్రికలు మార్కెట్ లో ఎన్నో వున్నాయి. "విజయ" అందివ్వబోతున్న నవల కథల పత్రికలో ఒక భాగంగా కాక ప్రత్యేకంగా 8 రంగుల ముఖ చిత్రంతో విడిగా వుంటుంది. అంటే "విజయ" కేవలం ఒకే పత్రిక కాదు. ఒక కథల పత్రిక, ఒక వివిధా పత్రిక, ఒక నవల వుంటాయి. (4) అంటే కాదు, 32 పేజీల సీరియల్ నవల 8 రంగుల ముఖ చిత్రంతో వుంటుంది. అంటే ఒక్క "విజయ"ను కొన్న వారికి నాలుగు విడివిడి పుస్తకాలు చేతికి వస్తాయి. ఇంటిలో వివిధా నవల వున్న వారు వివిధా పత్రికా, నవల యంత్రులు పున్న వారు నవలా, అర్థంబుగా ప్రఖ్యాత రచయితల కథలు చదవాలనుకున్న వారికి కథల పత్రికా, సీరియల్ చదవాలనుకున్నవారికి సీరియల్ నవలా వుంటాయి. నాలుగు పుస్తకాలూ కలిపి వుండేలా కొత్తరకం బైండింగ్ అమలు చేస్తున్నాం. ఇంతవరకు యీ రకం బైండింగ్ తో పత్రికలు వెలువడలేదని చెప్పవచ్చు. విజయలో పేజీల సంఖ్య 300. వైజా సుమారుగా వివిధా రంగం వైజా.

పత్రిక ధర:

కథలపత్రిక 2.00

వివిధాపత్రిక 0.75

నవల 3.00 సీరి

యల్ నవల 0.75

మొత్తం వెల: 6.50

అరున్నర రూపాయలు

పెట్టి పత్రికను కొంటే

అంతకుమించిన అనేక

వుండదు. చక్కటి కథలు

కావచ్చు. పెద్దనవల ఉండొచ్చు.

వివిధా పత్రిక. సీరియల్ నవలా

అవసరం. ఏమైనా రూ. 8.50

కూడుకో. అందుకని, పట్టుకోవడం

కలిపి 3 రూపాయలతో అందింప

చున్నాం. పత్రిక వెల 3 రూ.లు.

వివరాలకు:

విజయ,

80, దశలక్ష్మి కాలనీ, మద్రాసు-28.

వివిధా పత్రిక మాస పత్రిక...

జగపతిస్టాఫ్ ఎంటర్ప్రైజెస్

పిచ్చిమారాజు

ఈస్టమన్ కలర్

దర్శకుడు వి.బి.రాజేంద్రప్రసాద్ B.Sc.

నిర్మాతలు

బి.ఎస్.రెడ్డి , ఎస్.ఎస్.రామమూర్తి

alpana

సాంకేతికవిజ్ఞానాన్ని అనుసరించి అనుసరించి అనుసరించి అనుసరించి

క్వాలిటీ కవలలు గ్లూకోస్ మారి

క్వాలిటీవారు వాడే వస్తువులు, యంత్రములు అత్యుత్తమమైనవి. చౌకవస్తువులు వాడటానికి యిష్టపడరు. చివరకు వారి కార్మికులు కూడాను! అందుకే క్వాలిటీ బిస్కట్లంటే అందరికీ అభిమానం. క్వాలిటీ బిస్కట్లను ఈ రోజు మాత్రమే మా కోరికమీద కొనండి. అటు తర్వాత మీ అంతట మీరే కొంటారు.

క్వాలిటీ అంటే ఉత్తమమైన బిస్కట్లు అన్నమాట

క్వాలిటీ ఫుడ్ ప్రాడక్ట్స్

చందమామ

సంస్థాపకుడు : ' చక్ర పాణి '

సంచాలకుడు : నాగిరెడ్డి

ఈ సంచిక నుండి "మాయాసరోవరం" అన్న కొత్త రంగుల బొమ్మల సీరియల్ ప్రారంభమవుతున్నది.

ఈ నెల బేతాళకథ ["మారని మనిషి"] వీరేపల్లిజయరాంరెడ్డిరచన. మనిషికి ఒక లక్ష్యం ఉన్నప్పుడు, తన దృక్పథానికి భంగంరాని విధంగానే ఆ మనిషి జీవించాలి. దీన్నే ఈ కథ స్పష్టంచేస్తుంది.

ఈవి లేనిచోట సంపద జనాన్ని దూరంగా ఉంచుతుంది. ఇది "పాపిష్టి సొమ్ము" అన్న కథలో చూస్తాం.

సంపుటి 58 జనవరి '76 సంచిక 1

మిత్రభేదం

31

దొంగలనాయకుడు చెప్పినట్టే అతని అనుచరులు రాజు కొడుకునూ, మంత్రి కొడుకునూ, కోశాధికారి కొడుకునూ, వారి వెంటవస్తున్న సుబుద్ధినీ పట్టుకుని తీసుకు వచ్చారు.

దొంగలనాయకుడు వాళ్ళను సోదా చేస్తే అతనికి ఏమీ దొరకలేదు. అందు చేత అతను తనకు నచ్చిన పైపంచ ఒకటి తీసుకుని, నలుగురినీ వదిలి పెట్టాడు.

వాళ్ళు వెళ్ళిపోతూంటే పక్షి మళ్ళీ అరిచింది. నాయకుడు వాళ్ళను మళ్ళీ తెప్పించి, మరింత శ్రద్ధగా సోదా చేశాడు. కాని అతనికి ఏమీ దొరకలేదు. అతను వాళ్ళను మళ్ళీ వదిలేశాడు. వాళ్ళు పోతూంటే ఈ సారి పక్షి మరింత గట్టిగా అరిచింది.

నాయకుడు వాళ్ళను మళ్ళీ తెప్పించి, "మీ వద్ద మణులున్నాయని పక్షి చెబు తున్నది. అవి ఎక్కడ?" అని అడిగాడు.

"మా దగ్గర మణులుంటే నువ్వు సోదా చేసినప్పుడు దొరకవా?" అన్నారు వాళ్ళు.

"పక్షి పదేపదే చెబుతున్నది గనక మీ వద్ద మణులు ఉండి తీరాలి. అవి మీ వంటి మీద లేవుగనక, మీరు వాటిని మింగి వుంటారు. ఇప్పుడు చీకటి పడు తున్నది. రేపు ఉదయమే మీ పొట్టలు చీల్చి మణులు ఉన్నాయో, లేదో చూస్తాను," అంటూ దొంగలనాయకుడు వారిని ఒక కొట్టులో బంధింపజేశాడు.

ఆ రాత్రి చాలాసేపు మేలుకుని సుబుద్ధి ఇలా అలోచించాడు :

"రేపు ఉదయం ఈ దొంగ మిగిలిన ముగ్గురి పొట్టలూ చీల్చి, అందులో

మణులున్న సంగతి గ్రహించినమీదట, నా పొట్టలో కూడా ఒక మణి ఉంటుందన్న ఆశతో నన్ను కూడా చీల్చుతాడు. ఎలాగూ నా చావు తప్పదు. నేను ఏం చెయ్యాలి? బుద్ధిమంతులు తమ చావు తప్పదని తెలిసి నప్పుడు ఎవరికైనా మేలు చేసి ఉత్తమ లోకాలు సంపాదించు కుంటారని చెబుతారు. అందుచేత రేపు ఉదయం దొంగలనాయకుణ్ణి మొదట నా పొట్టనేచీల్చిస్తే, మిగిలిన ముగ్గురూ బతికిపోతారు. నా పొట్టలో మణి దొరకక పోయే సరికి దొంగలనాయకుడికి పక్షి జోస్యంలో నమ్మకం పోతుంది. వాడు విరక్తితో మిగిలిన ముగ్గురినీ విడిచి పుచ్చు తాడు. వాళ్ల ధన ప్రాణాలు దక్కించి

నందుకు నాకిద్దరి ఇహంలోనూ, పరంలో నూ కూడా వ్యాపిస్తుంది. నా పాపాలన్నీ పరి హారం అయిపోతాయి. రానున్న చావును బుద్ధిమంతుడు ఎదుర్కొనటానికి ఇంత కన్న మేలైన మార్గం లేదు."

ఇలా అనుకుని సుబుద్ధి మిగిలిన వాళ్ళకు నిజం చెప్పేసి, తన ఎత్తు వివరించాడు. వాళ్ళు కృతజ్ఞతతో అతన్ని కౌగలించుకుని, తమ కృతజ్ఞత మళ్ళీ, మళ్ళీ తెలుపుకున్నారు.

తెల్లవారగానే దొంగల నాయకుడు ఆ నలుగురినీ తన వద్దకు రప్పించి, పొట్టలు చీల్చే సన్నాహం చేశాడు.

అప్పుడు సుబుద్ధి చేతులు జోడించి, దొంగల నాయకుడితో, "నా కళ్ల ముందు

నా సోదరుల పొట్టలు చీలటం నేను భరించలేను. నా యందు అనుగ్రహం ఉంచి, ముందు నా పొట్ట చీల్చు." అన్నాడు.

దొంగల నాయకుడు అతన్ని కనికరించి, ముందుగా అతని పొట్టనే చీల్చాడు. కాని ఎంత వెతికినా అందులో మణి లేదు.

అది చూసి దొంగల నాయకుడు పశ్చాత్తాపంతో కుమిలిపోతూ, "అయ్యో, పక్షిని నమ్మి, ధనాశతో ఎంత పాపిష్టిపని చేశాను! మిగిలిన వాళ్ళ పొట్టలలో కూడా రత్నాలు ఉండవు. వారిని హింసించటం వృధా!" అనుకుని వారిని విడిచిపెట్టాడు.

ఆ ముగ్గురూ క్షేమంగా అరణ్యం దాటి రత్నపురం చేరి, ఒక సత్రంలో బసచేసి, అముదం తాగి తమ మణులను తిరిగి పొందారు. కోశాధికారి కొడుకు వాటిని ఆ నగరంలోని వర్తకులకు అంతులేని ధనానికి అమ్మి, ఆ డబ్బుంతా రాజు కొడుకుకు ఇచ్చాడు.

ఆ సమయంలో రత్నపురాన్ని ఏలు తున్నవాడు ఒక రాజద్రోహి. వాడు రాజవంశాన్ని నిర్మూలించి, రాజ్యం కాజేసి, ప్రజా కంటకుడుగా పాలిస్తున్నాడు. అందుచేత రత్నపుర రాజ్యాన్ని జయించాలని రాజుకొడుకుకు ఆలోచన కలిగింది. అతను మంత్రి కుమారుణ్ణి తన మంత్రిగానూ, కోశాధికారి కొడుకును తన కోశాధికారిగానూ నియమించాడు.

వారు ముగ్గురూ పొరుగు రాజ్యానికి వెళ్ళి, డబ్బు మంచినిరు లాగా ఖర్చు చేసి, చతురంగ బలాలను సమకూర్చుకున్నారు. ఈ సైన్యంతో వారు రత్నపురం మీదికి దండెత్తి వచ్చారు. రత్నపుర రాజ్యం వారి వశమయింది. రాజకుమారుడికి వైభవంగా రాజ్యాభిషేకం జరిగింది. అతను పొరుగు రాజుకూతురిని పెళ్ళి కూడా చేసుకున్నాడు. తరవాత అతను రాజకార్యాలను తన మిత్రులిద్దరి మీదా వదిలి, తన కొత్త భార్యతో సుఖ సౌఖ్యాలలో తేలిపోసాగాడు.

చందమామ

చాలా కాలం క్రిందట అమరావతీనగర రాజుగారి ఆస్థానంలో, కులశేఖరుడనే రాజోద్యోగి వుండేవాడు. ఆయనకు జయశీలుడనే ఒక్కగానొక్క కొడుకు. బాల్యంలోనే తల్లిని పోగొట్టుకున్న జయశీలుణ్ణి, కులశేఖరుడు ఎంతో గారాబంగా పెంచాడు. జయశీలుడు ఇరవై ఏళ్ళ వయసు వాడయేసరికి, అన్ని విద్యలతో పాటు, క్షత్రియోచితమైన యుద్ధవిద్యలలో కూడా ప్రవీణుడనిపించుకున్నాడు.

కులశేఖరుడు తన కొడుకును, రాజుగారికి పరిచయం చేసి, ఆస్థానంలో ఏదైనా ఉద్యోగంలో ప్రవేశపెట్టుదామని ఆలోచిస్తూండగా, హఠాత్తుగా జబ్బు చేసి, కొద్ది రోజుల్లోనే మరణించాడు.

జయశీలు డిప్పుడు ఒంటరివాడు. అతడి మంచి చెడ్డలు చూస్తూ, అతణ్ణి సక్రమ మార్గంలో నడిపించేందుకు దగ్గర బంధువులు కూడా ఎవరూ లేరు. ఈ పరిస్థితుల్లో జయశీలుడికి, దుర్వ్యసనాల్లో మునిగి తేలే కొందరు యువకులతో స్నేహం ఏర్పడింది. అతడు వాళ్ళతో కలిసి, తండ్రి వదిలిపోయిన అన్ని విచ్చలవిడిగా ఖర్చు చేస్తూ, త్వరలోనే జూదగృహాలకు కూడా వెళ్ళటం ప్రారంభించాడు.

తండ్రి పోయిన నాలుగైదు నెలల్లోపునే జయశీలుడు తనకున్న అన్ని అంతు పోగొట్టుకున్నాడు. ఆ దుర్దశలో అతడు ఒకసారి మూడు రోజులపాటు తిండి

‘చందమామ’

కూడా లేకుండా, మాసిన గుడ్డలతో వీధిలోకి వచ్చేందుకు సిగ్గుపడి, జూదగృహంలోనే వుండిపోయాడు. జూదరులలో కొందరు దయతలిచి పెట్టిన ఆహారాన్ని తినేందుకు అత్కాభిమానం అడ్డువచ్చి, జయశీలుడు పస్తులుండటం చూసి, దేవశర్మ అనే అతడి మిత్రుడు, జయశీలుడికి దుఃఖం మాని, ముందుమార్గ మేమిటో అలోచించమని హితవుచెప్పాడు.

అసలే ఆకలితోనూ, దుఃఖంతోనూ కుమిలిపోతున్న జయశీలుడు, మిత్రుడి మాటలకు కోపం తెచ్చుకుని, "దేవశర్మా, నువ్వు చెప్పే హితవులూ, నీతివాక్యాలూ నాకు తెలియనివి అనుకుంటున్నావా ?

నువ్వురుకో. నా చావేదో నన్ను చావనీ," అన్నాడు.

ఆ జవాబుకు దేవశర్మ చిరునవ్వు నవ్వి, "జయశీలా, అన్నీ తెలిసి, నువ్వెందుకీ జూదగృహంలో అడుగుపెట్టావో, నా కర్థంకావటంలేదు! మనం అదే పాచికలు దరిద్రదేవత నేత్రాలనీ, బ్రహ్మజూదగాడి ముఖాన దుమ్మే, పట్టు పరుపుగా; వీధులే, ఇళ్ళుగా లిఖిస్తాడనీ నీకు తెలిసినట్టు లేదు. నువ్వు విద్యావంతుడివి. దుఃఖిస్తూ కూర్చోవటం ఎందుకు ? బ్రతుకుతెరువుకు, ఏదైనా మార్గం అలోచించు," అన్నాడు.

జయశీలుడు కొంచెంసేపు మౌనంగా వూరుకుని, తరవాత ఏదో నిశ్చయానికి వచ్చినవాడిలా తలపంకిస్తూ, "దేవశర్మా, నువ్వు నిజమైన మిత్రుడివ్వదగిన సలహాయిచ్చావు. ఎంతో గొప్పగా బతికిన యీ నగరంలో, పేదగా జీవించటం నా కిష్టంలేదు. మరేదైనా దేశానికి వెళ్ళి పోతాను. ఏమంటావు ?" అన్నాడు.

ఈ మాటలకు దేవశర్మ జవాబివ్వబోయేంతలో జూదగృహం ముందు కలకలం బయలుదేరింది. జయశీలుడూ, దేవశర్మ అటుకేసి పోబోయేసరికి, కృపాణజిత్తు అనే రాజుగారి అశ్వదళ నాయకుడు, చేతిలో పెద్ద కొరడా పట్టుకుని, వెంట

మరి నలుగురు భటులు రాగా, జూద గృహంలో వాళ్ళను కొరడాతో ఎడా పెడా కొడుతూ, వాళ్ళున్న చోటుకు వచ్చాడు.

జయశీలుడు, కృపాణజిత్తు ముందుకు పోయి, "అయ్యా, ఏమిటి దురన్యాయం? అలా విచక్షణా రహితంగా, కనపడ్డ వాళ్ళందరినీ కొట్టటం ధర్మం కాదు," అన్నాడు.

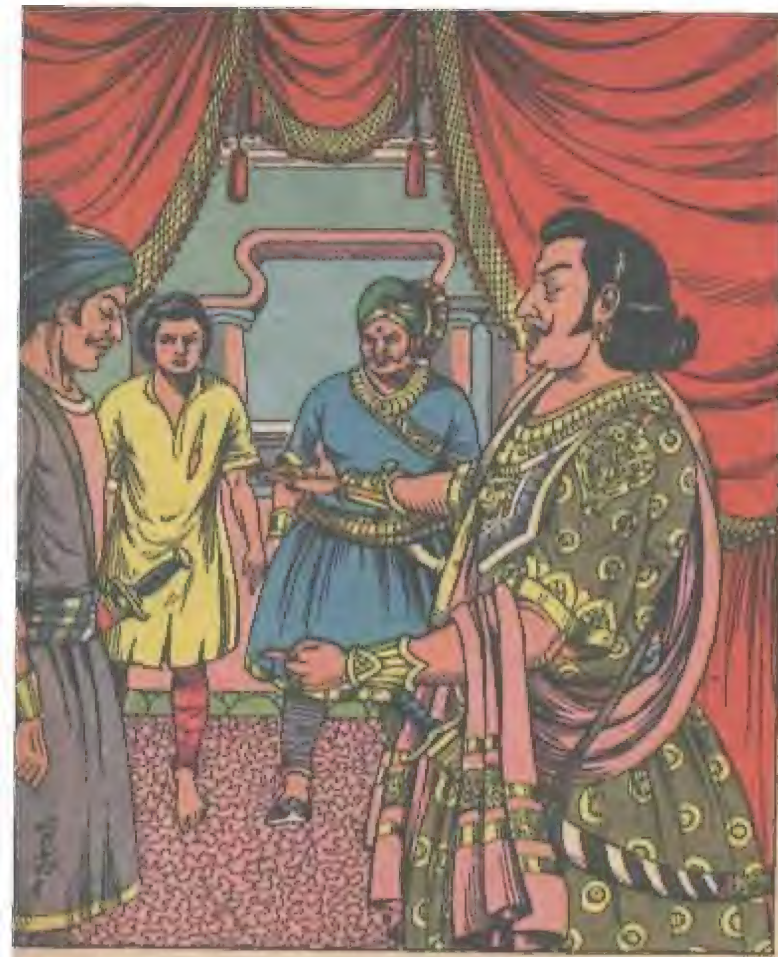
"అహః, జూదరి నాకు ధర్మ బోధ చేయటం! అద్భుతం!" అంటూ కృపాణజిత్తు కొరడాతో జయశీలుణ్ణి గట్టిగా కొట్టాడు.

జయశీలుడు దెబ్బ తగలగానే, చక్ర మంటూ ఎగిరి, దావులనున్న కర్ర ఒకటి తీసుకుని, కృపాణజిత్తు తలమీద గట్టిగా మోదాడు. దెబ్బతింటూనే కృపాణజిత్తు

కోపంతో ఒక్క అరుపు అరిచి కత్తి దూయబోయాడు. అతడు కత్తి దూసే లోపలే జయశీలుడు అతడి నడుంమీద గట్టిగా ఒక్క తన్నుతన్నాడు.

కృపాణజిత్తు ఒక చావుకేకపెట్టి కింద పడి లేచి, వీధి ద్వారం కేసి పరిగెత్త సాగాడు. ఇదిచూసి తతిమ్మా జూదగాళ్ళు, అతడి వెంటవున్న భటుల మీద కలియ బడ్డారు. పరిగెత్తిపోయి తన గుర్రాన్నిక్కి పారిపోజూస్తున్న కృపాణజిత్తును వెంట బడి తరిమి, జయశీలుడు అతడి వెనకగా గుర్రం మీద దూకి, ఒక చేత్తో దాని కళ్ళాలు పట్టుకుని, రెండవ చేత్తో కృపాణజిత్తు జుట్టు పట్టుకుని, మోచేతులతో అతణ్ణి కుమ్మసాగాడు.

గుర్రం రాజవీధి వెంట పరిగెత్త సాగింది. ఒక గుర్రం మీద ఇద్దరు రౌతుల యీ కుమ్ములాట చూసి, జనం వింత పడిపోయారు. వాళ్లల్లో కొందరు చప్పట్లు చరుస్తూ, గుర్రం వెనక బయలుదేరారు. గుర్రం అలవాటు ప్రకారంపోయి రాజ భవనం ముందు ఆగింది.

ఆ సమయంలో రాజుగారు భవనం పై భాగాన నిలబడి, మంత్రితో ఏవే సంప్రతింపులు చేస్తున్నాడు. వీధిలో కేకలు పెడుతున్న జనాన్ని, ఇద్దరు రౌతులతో పరిగెత్తు కొస్తున్న గుర్రాన్ని చూసి ఆయన ఆశ్చర్యపోతూ, నౌకరౌకణ్ణి పిలిచి, "అ గౌర ఏమిటి? గుర్రం మీద

ఆ తాగుబోతు వెధవలిద్దరూ ఎవరు? నా దగ్గిరకు తీసురా," అని ఆజ్ఞా పించాడు.

కొద్ది సేపటికల్లా నౌకరు కృపాణ జిత్తునూ, జయశీలుణ్ణి వెంటపెట్టుకుని రాజుగారి దగ్గిరకు వచ్చాడు. రాజు తన ఆశ్వదళ నాయకుణ్ణి గుర్తుపట్టాడు. ఆయన జయశీలుణ్ణి ఎరగడు. మంత్రి, జయశీలుణ్ణి అతడి తండ్రి వెంట ఒకటి రెండుసార్లు చూసి వున్నాడు. ఆ కారణం వల్ల ఆయన జయశీలుణ్ణి గుర్తించాడు.

రాజు కోపంగా, తన దళనాయకుణ్ణి, "జిత్తూ! నువ్వు, నా ఆశ్వదళనాయకుడివి, గౌరవనీయుడివి. రాజవీధిలో గుర్రం మీద, యీ దొమ్మరి విద్యా ప్రదర్శనం ఏమిటి?" అని అడిగాడు.

"మహారాజా, వీడు జూదరి! వెనక నుంచి నా గుర్రం మీద దూకి, నన్ను చావ చితక కొట్టాడు. వీణ్ణి తమరు తగినవిధంగా శిక్షించాలి," అన్నాడు కృపాణజిత్తు పళ్ళుకొరుకుతూ.

ఆ మాటలకు రాజు నవ్వి, "ఒరలో కత్తివున్న, నా ఆశ్వదళనాయకుణ్ణి, నిరాయుధుడైన ఒక సామాన్య జూదరి చావు దెబ్బలు కొట్టటం అంటే, చాలా వింత పడవలసిన సంగతే కాక, సిగ్గుపడ వలసిన సంఘటన కూడా! అసలు

నీ కి జూదరితో, తగవులాట ఎందుకు వచ్చింది?'' అని అడిగాడు.

''మహారాజా! రాజవీధిలో వున్న జూదగృహంలో, అటలాడే వీళ్ళంతా, అరుగుల మీదా, గడపల దగ్గిరా కూర్చుని, వీధివెంట ఎంత పెద్ద అధికారి వెళుతున్నా లేచి నిలబడనైనా నిలబడరు. మర్యాద నేర్పేందుకు నేను జూదగృహంలో ప్రవేశించాను. అక్కడ యీ దుష్టుడు నా మీద కలబడ్డాడు.'' అన్నాడు కృపాణజిత్తు.

రాజు, ఏంచేద్దామన్నట్టు మంత్రి కేసి చూశాడు. మంత్రి ఒకసారి చిన్నగా దగ్గి, ''మహారాజా, కారణం ఏమైనా, మన దళ నాయకుడి పరువు ప్రతిష్ఠలు నలుగురిలో నవ్వులపాలయినై.'' అన్నాడు.

''అవునవును. అలాంటివాడు, నా అశ్వ దళ నాయకుడుగా వుంటే, నా పరువుతో పాటు, శత్రువుల దృష్టిలో తేలిక్కుకూడా అయిపోతాను.'' అని రాజు ఒక క్షణం ఆగి, కృపాణజిత్తుతో, ''జిత్తూ, నీ పెరికి తనం కారణంగా, నా సైన్యం అంతకూ తలవెంపులు తెచ్చావు. నీ కిదే, దేశబహిష్కరణ శిక్ష వేశాను. రెండు రోజుల అనంతరం, నా దేశసరిహద్దుల్లో ఎక్కడ కనిపించినా, నీ తల తీయించేస్తాను. కత్తి అక్కడ పెట్టి, తక్షణం వెళ్ళిపో.'' అన్నాడు.

కృపాణజిత్తు ఏదో చెప్పకోబోయాడు గాని, రాజు చేయెత్తి వారించాడు. ఇక రాజుకు మరింత కోపం తెప్పించితే, ఆ నిమిషానే తల ఎగిరిపోతుందని అతడు భయపడి, కత్తిని నేలమీద పెట్టి, తల వంచుకుని వెళ్ళిపోయాడు.

రాజు, జయశీలుడి కేసి కొరకొర చూస్తూ, ''ఒరే, జూదరీ! నీకు శిరశ్చేద శిక్ష విధించాను. ఏమన్నా చెప్పకోవాలంటే చెప్పకో.'' అన్నాడు.

తన దారిద్ర్యవస్త్రను తలుచుకుంటూ, నిరాశ నిస్సహాయుల్లో వున్న జయశీలుడు, రాజు మాటలకేమీ భయపడక, ''మహారాజా, తమరు నాకు శిరశ్చేదం విధించాక,

ఇక నేను చెప్పకునేందు కేమున్నది?" అన్నాడు.

"నీకు ప్రాణభయం లేదా?" అని అడిగాడు రాజు ఆశ్చర్యంగా.

"దారిద్ర్య భయం ముందు, ప్రాణ భయం ఏపాటి, మహారాజా?" అన్నాడు జయశీలుడు.

"ఆవునవును. జూదం, వ్యసనాల తల మానికం, అన్నారు గదా, పెద్దలు!" అన్నాడు రాజు.

"నిజం, మహారాజా! అంతా పోగొట్టు కుని, బంధువులచేతా, మిత్రులచేతా వదిలివేయబడిన జూదరులు, యోగుల మాదిరిగానే, యీ లోకంలో దేనికి భయ

పడరు," అని మంత్రి ఒక క్షణం అగి, "నా దొక చిన్న మనవి, మహారాజా," అన్నాడు.

"ఏమిటది?" అని అడిగాడు రాజు.

"జయశీలు డనే ఈ యువకుడు, ఒకప్పుడు మన ఆస్థానంలో పనిచేసిన కులశేఖరుడి, ఒక్కగానొక్క కొడుకు. కులశేఖరుడు చనిపోయాడు. తమరు యితడి మీద కొంచెం కరుణ చూపాలి," అన్నాడు మంత్రి.

రాజు, జయశీలుణ్ణి అపాదమస్తకం ఒకసారి పరీక్షగా చూసి, జాలిపడు తున్నట్టు తలాడించి, "అయితే, యితడికి శిరశ్చేదం కాదు, దేశ బహిష్కరణ శిక్ష వేస్తున్నాను. ఏనాటికైనా దుర్వ్యసనాల నుంచి బయటపడి, సన్మార్గవర్తనుడై తిరిగి వస్తే, ఇతడికి, నా ఆస్థానంలో తండ్రిచేసిన ఉద్యోగం తప్పక లభిస్తుంది." అన్నాడు.

జయశీలుడు, యికపోమ్మని సెలవా— అన్నట్టు తల వంచాడు. మంత్రి అతడితో, "ఇక వెళ్ళు. మహారాజుగారు చెప్పిన మాటలు గుర్తుంచుకో," అన్నాడు.

జయశీలుడు, రాజుకు నమస్కరించి, వెనుదిరిగి కొంచెం దూరం పోగానే, రాజు అతణ్ణి పిలిచి, "ఇదుగో, ఆ కృపాణజిత్తు వదిలిపోయిన కత్తి తీసుకో. ఒక్క వారం

రోజుల లోపల, నా రాజ్య సరిహద్దులు దాటిపోవాలి, తెలిసిందా ?" అన్నాడు.

"చిత్తం, మహారాజా!" అని జయ శీలుడు కత్తి తీసుకుని బయలుదేరి వీధిలోకి వెళ్ళాడు. అతడికి దేశం వదిలి పోయేముందు, తన చిరకాల మిత్రుడైన దేవశర్మను ఒకసారి కలుసుకుని, వీడ్కోలు చెప్పి పోవాలని వుంది. ఆ కారణంవల్ల అతడు, జూదగృహంలో దేవశర్మను చూడవచ్చు ననుకుని అక్కడికి వెళ్ళాడు. జూదగృహం తలుపులు లోపల గది పెట్టబడి వున్నాయి.

జయశీలుడు ఆశ్చర్యపోతూ, గట్టిగా తలుపులు తట్టి, "ఎవరు లోపల? తలుపులు తెరవండి!" అని కేక పెట్టాడు.

ఆ వెంటనే లోపలినుంచి ఒక కంఠ స్వరం, "ఇది జూద గృహం కాదు; ఆ పిలిచే దెవరు?" అని ప్రశ్నించింది.

ఈ జవాబుకు జయశీలుడు మరింతగా ఆశ్చర్యపోతూ, "నేను జూదరిని కాదు, ముందు తలుపులు తెరు!" అన్నాడు తీవ్ర కంఠస్వరంతో.

ఆ వచ్చిన వాడెవడో రాజోద్వేగి అని జూదగృహ యజమాని నిలువెల్లా వణికి పోతూ తలుపులు తెరిచి, జయశీలుణ్ణి చూసి యీసడింపుగా, "నువ్వు ధనంతో పాటు దృష్టి శ్రవణ శక్తుల్ని కూడా

చందమామ

పోగొట్టుకున్నావా? తలుపులు ఎందుకు మూకాననుకున్నావు?" అన్నాడు.

జయశీలుడు చక్రను ఒర నుంచి కత్తి దూసి, "జూదరుల రక్త మాంసాలు తిని బతికే నీవు, ఇంతలోనే పెద్దమనిషివయ్యావంటే నమ్మశక్యం కాకుండా వున్నది. నేను ధనహీనుణ్ణయినా, ఖడ్గహీనుణ్ణి కాను. అట్టే ప్రగల్భాలు పలకక, నా మిత్రుడు దేవశర్మ లోపల వున్నాడో లేడో చెప్పు." అన్నాడు.

జూదగృహ యజమాని తళతళ మెరుస్తున్న జయశీలుడి చేతిలోని కత్తి కేసి, కోపంతో ఎర్రబడిన అతడి ముఖం కేసి ఓమారు చూసి, ఇతడు రెండు గంటల

కిందటి వ్యసనపరుడూ, నిర్భాగ్యుడూ అయిన జూదరి కాదని గ్రహించి, "అయ్యా, కోపగించకండి. చేసిన పాపాలకు ప్రాయశ్చిత్తం చేసుకునేందుగ్గాను, నా జూదగృహాన్ని మూసేశాను. ఇక నాకు రాజభటుల బాధ గాని, యమకింకరుల భయం గాని లేదు," అన్నాడు.

ఈసారి జయశీలుడు కోపంగా కత్తిని జూదగృహ యజమాని గుండెలకు అనించి, "ఒరే, పాపీ! నువ్వు అప్రస్తుత ప్రసంగం చాలా చేశావు. నేనడిగింది, నా మిత్రుడు దేవశర్మ లోపల వున్నాడా లేదా? అని. అర్థమైందా?" అన్నాడు.

"అయ్యా, కత్తిని ఒరలో పెట్టండి. వీరుడైనవాడు, మరొక వీరుడితో తలపడితే లోకం మెచ్చుతుంది గాని, నా బోటి వాణ్ణి తెగబార్చితే హర్షించదు!" అన్నాడు జూదగృహ యజమాని.

జయశీలుడు కత్తిని ఒరలో పెట్టి, జూదగృహ యజమాని కంఠం పట్టుకుని గట్టిగా కుదుపుతూ, "ఒరే, తిరిగి అధిక

ప్రసంగం చేస్తున్నావు. నా మిత్రుడు దేవశర్మ ఇంట్లో వున్నాడా లేదా?" అని గద్దించి అడిగాడు.

"అయ్యా, చంపకండి. జూదగృహం మూతబడటం చూసి, మిగతా జూదరులతో పాటు, మీ మిత్రుడూ ఎటో వెళ్ళిపోయాడు," అన్నాడు జూదగృహ యజమాని.

"అలా చెప్పావు, బావుంది!" అని జయశీలుడు, అక్కణ్ణించి బయలుదేరి వీధిలోకి వచ్చాడు.

ఇప్పుడతడికి దేశం వదిలిపోవటం తప్ప, మరో మార్గాంతరం లేదు. కాలం కలిసివస్తే, తనే నాటికైనా దేవశర్మను కలుసుకోవచ్చు! జయశీలుడు యిలా ఆలోచిస్తూ, నగరం వదిలి, అరణ్య మార్గాలు పట్టి నడవసాగాడు. ఇలా అతడు ఒక వారం రోజులపాటు ప్రయాణం చేసి, అరణ్యంలో దొరికిన పళ్ళూ కాయలూ తింటూ, ఒకనాటి సూర్యాస్తమయ వేళకు, మరొక దేశపు రాజధానీనగర పరిసరాలను చేరాడు. —(ఇంకావుంది)

మారని మనిషి

పట్టువదలని విక్రమార్కుడు చెట్టు వద్దకు తిరిగివెళ్ళి, చెట్టుపై నుంచి శవాన్ని దించి భుజాన వేసుకుని, ఎప్పటిలాగే మౌనంగా శ్మశానం కేసి నడవసాగాడు. అప్పుడు శవంలోని జేతాళుడు, "రాజా, అమోఘమైన నీ పట్టుదలను ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ విడిచి పెట్టకు. ఎందుచేతనంటే, దివ్యమైన తపస్సు మానివేసిన విరూపాక్షుడు ఉన్నతమైన ఐహికభోగాలను కూడా దూరం చేసుకుని, అతిహీనమైన గృహస్థాశ్రమాన్ని చేపట్టాడు. శ్రమ తెలియకుండా నీకు అతనికథ చెబుతాను, విను," అంటూ ఇలా చెప్పసాగాడు :

విరూపాక్షుడు వారణాసిలో ఉండిన ఒక యువకుడు. అతను మంచి రూపసి, కాని ఎటూ నా అన్నవారులేని అనాథ. అతనికి యౌవనంలోనే వైరాగ్యం కలిగి,

బేతాళ కథలు

హిమాలయాలకు వెళ్ళి, తపస్సు చేసుకో సాగాడు.

అతను రెండేళ్ళపాటు కఠోరతపస్సు చేసిన అనంతరం ఒకనాడు ఒక గంధర్వుడు అతని వద్దకు వచ్చి, "విరూపాక్ష, ముక్తికోరి నువ్వు ఇంత చిన్న వయస్సులోనే తపస్సు చెయ్యటం మెచ్చదగినదే, కాని మోక్షం కోరినవాడికి జ్ఞానం అవసరం. ముక్కు మూసుకుని యీ మారుమూల ప్రాంతాల కూర్చుంటే నీకు జ్ఞానం ఎలా వస్తుంది? కొంతకాలం పాటు దేశసంచారం చెయ్యి. ఆ తరవాత నీ సంకల్పం తప్పక ఫలిస్తుంది." అని అదృశ్యమయ్యాడు.

వెంటనే విరూపాక్షుడు తపస్సుమాని, హిమాలయం నుంచి బయలుదేరి, దేశాటన ప్రారంభించాడు. అతను అనేక క్షత్రాలనూ, తీర్థాలనూ, మహర్షులనూ చూశాడు. అనేకమంది ద్వారా బోధలు విన్నాడు; అలా తిరుగుతూ, తిరుగుతూ కొంత కాలానికి అవంతీనగరాన్ని చేరు కున్నాడు. అక్కడ అతనికి ఒక చక్కని ఉద్యానం కనిపించింది. ప్రయాణపు బడలికతో ఉన్న విరూపాక్షుడు ఆ ఉద్యానంలో ఒక చెట్టు నీడన పడుకుని, సుఖంగా నిద్రపోయాడు.

తిరిగి అతను నిద్రలేచేసరికి అతని ముందు కొందరు దాసీలు ఉన్నారు. వారి చేతుల్లోని పళ్ళాలలో చందనమూ, సుగంధలేపనాలూ, రకరకాల పళ్ళు ఉన్నాయి. అతనులేచి కూర్చోగానే వాళ్ళు వాటిని "అతని ముందుంచి, తమ వెంట తమ రాజకుమార్తె సన్నిధికి రమ్మని వేడుకున్నారు.

విరూపాక్షుడు ఆమెతో అశ్చర్యంతో, "మీ రాజకుమార్తెకు నాతో ఏం పని?" అని అడిగాడు.

వాళ్ళు ఇలా చెప్పారు :

"మా రాజకుమార్తె మంచి చిత్ర కారిణి. ఈ వనం ఆమెదే. ఆమె ఇటుగా విహారానికివచ్చి, నిద్రపోతున్న మిమ్మల్ని

చూసి, మీ చిత్తరువు చిత్రించాలని అభిలాషపడింది. అందుచేత, మీరు నిద్రలేవగానే మిమ్మల్ని తన వద్దకు తీసుకురమ్మని మమ్మల్ని పంపింది."

విరూపాక్షుడు దాసీల వెంట రాజ కుమార్తె మందిరానికి వెళ్ళాడు. రాజ కుమార్తె అసాధారణసౌందర్యవతి. ఆమె అందం చూసి అశ్చర్యపడుతూ అతను ఆమెను సమీపించి, తాను ఎవరో ఆమెకు చెప్పకున్నాడు.

తరవాత అతని అనుమతి తీసుకుని రాజకుమార్తె అతని చిత్తరువు ఎంతో సమర్థతతోనూ, శీఘ్రంగానూ చిత్రించింది. తన కోరికను అతను మన్నించినందుకు, ఆ రాత్రికి తమ అతిథిగా ఉండి పొమ్మని

ఆమె అతన్ని కోరింది. అతను అందుకు సమ్మతించి, ఆ రాత్రి సుఖంగా భోజనం చేసి, అంతఃపురంలో హంస తూలికా తల్పం మీద పడుకుని నిద్రపోయాడు.

అప్పుడు విరూపాక్షుడికి కలలో గంధర్వుడు కనిపించి, "విరూపాక్ష, నీ జీవితం అప్పుడు ఒక దరి చేరింది. శుభం! నీ అదృష్టం గొప్పది. నీకు ఈ రాజకుమార్తె కన్న మంచి అర్థాంగి దొరకదు," అన్నాడు.

"ఏమిటి, స్వామీ, మీరు అనేది? నాకు మీ మాటలు అర్థంకాలేదు," అన్నాడు విరూపాక్షుడు అయోమయంగా.

"పిచ్చివాడా, రాజకుమార్తె నిన్ను ప్రేమిస్తున్నది. రేపు ఆమె తన తండ్రితో

నీ విషయం జెప్పి, నిన్ను వివాహమాడటానికి ఆయనను ఒప్పిస్తుంది. అందుకే ఆమె ఈ రాత్రి నిన్ను తన ఆతిథిగా ఉంచేసింది. నీకు కూడా ఆమె పట్ల మంచి ఆభిప్రాయమే కలిగింది గదా!” అన్నాడు గంధర్వుడు. మాయమైపోతూ.

విరూపాక్షుడు చప్పున లేచి కూర్చున్నాడు. గంధర్వుడు కలలో చెప్పిన మాటలు అతని చెవిలో ఇంకా మారు మోగుతూనే ఉన్నాయి. అతను ఆ రాత్రికి రాత్రే అక్కడినుండి బయలుదేరి, మళ్ళీ ప్రయాణం సాగించాడు.

తెల్లవారేసరికి అతను ఒక చిన్న గ్రామం చేరుకున్నాడు. ఆ గ్రామం

మొదట్లోనే అతనికి ఒక చిన్న కుటీరం కనిపించింది. దాని బయట ఒక వృద్ధురాలు కనిపించింది. విరూపాక్షుడు ఆమెను సమీపించి, ముఖం కడుక్కునేటందుకు నీరు ఇయ్యమని అడిగాడు.

ముసలిది లోపలికి తొంగిచూసి, “సత్యవతి, ఎవరో అతిథి వచ్చాడు. చెంబుతో నీరు పట్టుకురా!” అని కేక పెట్టింది.

ఒక యువతి తడుపుకుంటూ బయటికి వచ్చి, నీళ్ళ చెంబు కిందపెట్టి లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

విరూపాక్షుడు ముసలిదానితో, “అవ్వా, ఆమె నీ మనవరాలులాగున్నది. ఎందుకు అలా తడుపుకుంటూ నడుస్తుంది?” అన్నాడు.

“సత్యవతి పుట్టుగుడ్డిది, నాయనా! దాని తల్లి, తండ్రి పోయారు. దానికి ఇప్పుడు నేనే దిక్కు. నేను కూడా పోతే, దాని బ్రతుకు ఏమవుతుందో?” అన్నది ముసలిది, కంటతడి పెట్టుకుంటూ.

తక్షణమే, విరూపాక్షుడు ఆ గుడ్డిదాన్ని పెళ్ళాడి, అక్కడే ఉండిపోవటానికి నిశ్చయించుకున్నాడు.

ఆ రాత్రి అతనికి కలలో మళ్ళీ గంధర్వుడు కనిపించాడు. విరూపాక్షుడు

గంధర్వుడితో. "స్వామీ, నేను సత్యవతిని పెళ్ళాడ నిశ్చయించుకున్నాను. మమ్మల్ని దీవించండి!" అన్నాడు.

గంధర్వుడు. "తథాస్తు!" అని అదృశ్యమయ్యాడు.

బేతాళుడు ఈ కథ చెప్పి. "రాజా, నాకు కొన్ని సందేహాలున్నాయి. గంధర్వుడు విరూపాక్షుడి చేత తపస్సు మాన్పించి, దేశాటన ఎందుకు చేయించాడు? రాజకుమార్తెను పెళ్ళాడమని సలహా ఇచ్చిన ఆ గంధర్వుడే, కళ్ళులేని దాన్ని పెళ్ళాడతానని విరూపాక్షుడు అన్నప్పుడు ఎందుకు దీవించాడు? రాజకుమార్తె తనను పెళ్ళాడుతుందంటే బెదిరి పారిపోయిన విరూపాక్షుడు, ఏరి కోరి గుడ్డిదాన్ని, పేదదాన్ని ఎందుకు పెళ్ళాడ నిశ్చయించాడు? అతనిలో కలిగిన ఈ మార్పుకు కారణం ఏమిటి? ఈ సందేహాలకు సమాధానం తెలిసి కూడా చెప్పకపోయావే, నీ తల పగిలి పోతుంది," అన్నాడు.

దానికి విక్రమార్కుడు. "విరూపాక్షుడికి తపస్సుచేసేటప్పుడు మనస్సులో ఏ కోరికాలేదు. అతను ఏ కర్మా చేయలేదు. కోరికలు లేకుండా కర్మను నిర్వర్తించిన వారికే మోక్షం సాధ్యమవుతుంది. గంధర్వుడు అతని కోరికలకు బాహ్యరూపంలాటివాడు. కోరికలు మోక్షానికి అనుకూలం కావచ్చు, కాకపోవచ్చు. విరూపాక్షుడు రాజకుమార్తెను పెళ్ళాడి ఉంటే మోక్షానికి దూరమయేవాడు. సత్యవతిని పెళ్ళాడటంలో అతనికి ఏ కోరికాలేదు. పైపెచ్చు సత్కర్మ చెయ్యటానికి అతనికి మంచి అవకాశం కూడా లభించింది. ఈ కారణం చేత విరూపాక్షుడిలో ఏ మార్పు రాలేదనీ, కోరిక అనేది ఎదట కనిపించినప్పుడు కూడా దాన్ని జయించాడనీ చెప్పాలి," అన్నాడు.

రాజుకు ఈ విధంగా మౌనభంగం కలగగానే, బేతాళుడు శవంతో సహా మాయమై, తిరిగి చెట్టెక్కాడు. —(కల్పితం)

మొక్కుబడి

కొత్తగా కాపరానికి వచ్చిన లవంగికి పుట్టింటి మీద బెంగజాన్తిగా ఉండేది. అమె చిటికిమాటికి పుట్టింటికి వెళ్ళి తల్లిని చూనివస్తూ ఉండేది. ఆ తల్లి కూడా లవంగికి తగ్గదే.

ఒకనాడు ఒక మనిషి వచ్చి లవంగితో, "మీ అమ్మగారి పరిస్థితి ఏమీ బాగాలేదు. నిన్ను వెంటనే బయలుదేరి రమ్మన్నారు," అన్నాడు. ఈ మాట వింటూనే లవంగి కట్టుబట్టలతో పుట్టింటికి బయలుదేరి వెళ్ళిపోయింది. అమె తమ కన్నవారి ఊరి కోవెల పక్కగా పోతూ, తన తల్లికి బాగయితే తన భర్త చేత ఆ కోవెల చుట్టూ నూరు పొర్లుదణ్ణాలు పెట్టిస్తానని మొక్కుకున్నది.

లవంగి తల్లి బావోదగ్గర కాలు జారి పడితే తొంటి బెణికింది. మర్నాటికే అమె లేచి తిరిగింది. అయినా లవంగి ఇంటికి తిరిగి వచ్చి తన భర్తతో తన మొక్కు నంగతి చెప్పి, పొర్లుదణ్ణాలు పెట్టటానికి బయలుదేరమన్నది.

"నువ్వు కూడా రావాలి. నువ్వు మీ పుట్టింటికి వెళ్ళినప్పుడు నాకు జలుబు చేసింది. అది తగ్గితే దేవుడికి నిలువు దోపిడి నీ చేత ఇప్పిస్తానని మొక్కుకున్నాను," అన్నాడు భర్త.

లవంగి గుండె అగినంతపని అయింది. అమె తన మొక్కు నంగతి మళ్ళీ ఎత్తలేదు.

—ఎం. కామేశ్వరరావు

రాజద్రోహి

ఒకరోజు శ్రీకృష్ణదేవరాయలు అర్ధరాత్రి దాకా రాజ్యాంగ విషయాలు చూసి, తన శయనమందిరం చేరుకున్నాడు. హంస తూలికాతల్పం మీద పరిచిన దుప్పటి కింద ఏదో కదులుతున్నట్టు అనుమానం కలిగి ఆ దుప్పటిని ఎత్తేసరికి, దాని కింద నుంచి ఒక కృష్ణసర్పం బుస్సుమంటూ బయటికి వచ్చింది. రాజు దాన్ని తన కరవాలంతో సరికేశాడు.

మర్నాడు రాయలు మహామంత్రి తిమ్మరుసుతో ఈ సంగతి చెప్పినప్పుడు, తిమ్మరుసు, "మిమ్మల్ని హత్య చేయ్యటానికే ఈ ప్రయత్నం జరిగింది, సందేహం లేదు. ఆ రాజద్రోహి ఎవ్వరో తెలుసుకున్న దాకా మీకు ప్రాణభయం ఉంటుంది," అన్నాడు.

"నా మీద ఎవ్వరికి అంత పగ వుంటుంది?" అని రాజు అడిగాడు.

"విజాపూరు నుంచి మన నగరానికి రాయబారి వచ్చి ఇంకా వారంకూడా కాలేదు. అతని విషయంలో హెచ్చరికగా ఉండమని మన గూఢచారులు చెప్పారు. ద్రోహి పట్టుబడినదాకా మీరు భోజనం మొదలుకుని ప్రతి విషయంలోనూ ఎంతో మెలకువగా ఉండండి," అన్నాడు తిమ్మరుసు.

ఆ రోజు రాయలు తినడానికి పంపిన హల్వాలో విషం ఉన్నట్టు రుజువయింది. అందులో కొంచెం పిల్లికి వెయ్యగా పిల్లి దాన్ని తిని పడిపోయింది.

తిమ్మరుసు వంటవాణ్ణి పిలిపించి అడిగేసరికి, వాడు హల్వాలో విషం కలిపినట్టు ఒప్పుకున్నాడు. ఎవరో వ్యక్తి తనకు లక్షవరహాలు ఆశపెట్టి, తనచేత ఈ పని చేయించాడట. ముందుగా పది వేల వరహాలు ఇచ్చాడట. వంటవాడు

ఆ డబ్బు తెచ్చి రాయలుకు, తిమ్మరుసుకు చూపించాడు కూడా.

తిమ్మరుసు రాయలుతో, "రాజద్రోహిని ఈ రాత్రికి చెరలో ఉంచి, రేపు నిండు సభలో తగిన శిక్ష విధిస్తాం" అన్నాడు.

వంటవాడు రాజద్రోహం తలపెట్టిన వార్త నగరంలో కూడా తెలిసిపోయింది.

మర్నాడు తెల్లవారే సరికి తిమ్మరుసు ఒక వ్యక్తిని బంధించి రాయలు వద్దకు తెచ్చి, "మహారాజా, ఏడే, మీ పక్కలో పామును పెట్టిన రాజద్రోహి," అన్నాడు.

అ మనిషి అంతఃపుర ద్వారపాలకుడు.

రాయలు వాణ్ణి చూసి ఆశ్చర్యపోయి, "మరి వంటవాడు? వాడు కాక ఏడు మరొక రాజద్రోహి అన్నమాటా?" అని తిమ్మరుసును అడిగాడు.

తిమ్మరుసు నవ్వి, "వంటవాడు ఎర్ర; ఏడు చేప. వంటవాడు రాజద్రోహి కాదు. వాడు మీ కిచ్చిన హల్వాలో కలిపినది విషంకాదు, మత్తుమందు. అది తిన్న పిల్లి చావలేదు, ఇప్పుడు మత్తు వదిలి

హాయిగా తిరుగుతున్నది. నేనే వంటవాడి ద్వారా ఈ నాటకం ఆడాను," అన్నాడు.

"మీరు ఈ నాటకం ఎందుకు ఆడ వలసివచ్చింది?" అన్నాడు రాయలు.

దానికి తిమ్మరుసు ఇలా చెప్పాడు:

"రాజద్రోహిగా మరొకడు పట్టుబడ్డా డన గానే అసలు రాజద్రోహికి తాను తప్పించు కున్నానన్న ధైర్యం వస్తుంది. అదిగాక తనకు లంచం ఇచ్చిన వాళ్ళే మరొకడికి లక్ష పరహాలు వాగ్దానం చేసినట్లు విని, తనకు కూడా అంత సొమ్ము ఇవ్వమని అడగటానికి తప్పక వెళతాడు. రాత్రి బిజాపూరు రాయబారి ఇంటి ప్రాంతంలో మన వేగులవాళ్ళను ఉంచి, అంతఃపుర పరిచారకులలో ఎవరు ఆ ఇంటికి వచ్చినా పట్టుకో మన్నాను. ఏడు దొరికాడు."

తరువాత రాజద్రోహి విచారణ జరిగింది. వాడికి తగిన శిక్ష పడింది. రాయలు తన వంటవాణ్ణి తగిన విధంగా సత్కరించాడు. బిజాపూరు నుంచి వచ్చిన రాయబారిని తిప్పి పంపేశారు.

లోసుగుబేరం

వ్యాపారంలోకి కొత్తగా ప్రవేశించిన ఒక మనిషి నంతలో 250 రూపాయలకు కందుల బస్తా కొనితెచ్చి, చిల్లర వర్తకులకు అమ్మజాపాడు. కాని ఎవ్వరూ అతనికి 260 కన్న ఎక్కువ ఇస్తామన లేదు. కనీసం 275 కన్నా అమ్మాలని కొత్త వ్యాపారి ఉద్దేశం.

ఇంతలో ఒక చిల్లరకొట్టువాడు ఆ కందులు కొనటానికి ఒప్పుకుని, మూడు వేళ్ళు చూపి, అన్ని పందలిస్తానన్నాడు. 50 రూపాయలు లాభం వస్తుందని సమ్మతించి కొత్తవ్యాపారి, ఏ మిస్తావని మళ్ళీ అడిగాడు. మళ్ళీ దుకాణంవాడు మూడు వేళ్ళు చూపి అన్ని పందలిస్తానన్నాడు. తృప్తిపడి కొత్తవ్యాపారి కందులిచ్చాడు. దుకాణంవాడు 250 మాత్రమే చేతిలో పెట్టాడు.

కొత్తవ్యాపారి న్యాయాధికారి దగ్గర ఫిర్యాదు చేశాడు. న్యాయాధికారి ఇద్దరినీ పిలిపించి అడిగితే, దుకాణంవాడు, “నేను నా మూడు వేళ్ళు అతనికి రెండుసార్లు చూపాను. చూడండి. నా చూపుడు వేలు సగమే ఉన్నది. నేను ఇస్తాన్నది, 250 మాత్రమే,” అన్నాడు.

న్యాయాధికారి మండిపడి, “నీ రెండున్నర వేళ్ళు రెండుసార్లు చూపానంటున్నావు కనక అతనికి 500 ఇయ్యి,” అని తీర్పు చెప్పాడు. దుకాణంవాడు చెంపలు వేసుకుని కొత్తవ్యాపారికి 300 ఇచ్చుకున్నాడు.

—శింగిశెట్టి నంజీవరావు

మహామాంత్రికుడు

చక్రధరపురరాజు కాంతిసేనుడు ఒక సారి ఒంటరిగా వేటకు వెళ్ళి, మధ్యాహ్నానికి అలసిపోయి, తన గుర్రాన్ని ఒక చెట్టు నీడకు నడిపించాడు.

ఆ చెట్టు కింద ముగ్గురు మనుషులు దూర దూరంగా కూర్చుని ఉన్నారు. ఒకడు నిశ్చలంగా శూన్యంలోకి చూస్తున్నాడు. రెండోవాడు ఒంటి కంటితో చూస్తున్నాడు. మూడోవాడు చేతులు రెండూ చిత్రంగా మెలిపెట్టి, వెనక్కు పెట్టుకుని ఉన్నాడు. ముగ్గురూ రాజును చూసి చలించలేదు.

కాంతిసేనుడు దర్పంగా మొదటి వాడితో, "నా రాజ్యంలో ఉంటూ నా కిచ్చే మర్యాద ఇదా? లేచినిలబడు!" అన్నాడు.

మొదటివాడు తన దృష్టి రాజు మీదికి తిప్పి చురచురా చూసి, మళ్ళీ శూన్యంలోకి చూడసాగాడు. రెండో, ఒంటి కంటి

వాడు కాంతిసేనుడితో, "మహారాజా, ఆయనకు కోపం వచ్చిందంటే మీతో మాట్లాడుతాడు, జాగ్రత్త! ఆయన మాటలు విన్నవాళ్ళకు బ్రహ్మచేవుడు వస్తుంది." అన్నాడు.

ఈ మాట విని కాంతిసేనుడు భయపడి, వాడు మాట్లాడనందుకు ఎంతో సంతోషించి, ఒంటి కన్నువాడితో, "మరి నీ మర్యాద ఏమయింది?" అన్నాడు.

"నాకు కోపం వస్తే రెండో కన్ను తెరుస్తాను. ఆ కన్ను తెరిస్తే ఎదటి వాళ్ళ కళ్ళుపోతాయి." అన్నాడు ఒంటి కంటి వాడు చిరునవ్వునవ్వుతూ.

కాంతిసేనుడు మూడోవాడి కేసి తిరిగి, "వాళ్ళిద్దరిలాగా నీకూ ఏవైనా అద్భుత శక్తులున్నాయా?" అని అడిగాడు.

"లేకేం? నేను చేతులెత్తి ఎవరికైనా దణ్ణం పెట్టానంటే వాళ్ళు పుచ్చకాయ

లాగా పగిలి చస్తారు." అన్నాడు చేతులు వెనక్కు పెట్టుకున్నవాడు.

అంతంత శక్తులు గలవాళ్ళ మధ్య ఉండటం మంచిది కాదనుకుని, కాంతి సేనుడు గుర్రాన్ని వెనక్కు మళ్ళించాడు. వెంటనే ఒంటి కంటివాడు, "మహారాజా, అగండి!" అన్నాడు. వెనుక చేతులవాడు, "ముందుకు వెళ్ళారంటే పుచ్చకాయలా పగులుతారు!" అన్నాడు.

కాంతిసేనుడు గిరుక్కున వెనక్కు తిరిగి వచ్చి, "మీ కం కావాలి చెప్పి, నన్ను వదిలేయండి." అన్నాడు.

"మేము మీతోపాటు నగరుకు వస్తాం." అన్నాడు ఒంటి కన్నువాడు.

కాంతి సేనుడు ఆశ్చర్యపడి, "దేనికి?" అని అడిగాడు.

"అద్భుతప్రశ్నలు వేసి మాకు అగ్రహం తెప్పించకు, విన్నావా!" అన్నాడు వెనుక చేతులవాడు.

కాంతిసేనుడు అముగ్గుర్నీ తన వెంట రాచనగరకు తీసుకుపోయి, వాళ్ళకు విడిది ఏర్పాటు చేశాడు. ఒంటి కంటి వాడు ఆయనతో, "రేపు మీరు సభకు వెళ్ళేముందు మాకు కనిపించాలి," అన్నాడు.

కాంతిసేనుడి మంత్రి మాణిక్యశర్మ కుశాగ్రబుద్ధి. ఆయన ఇదంతా చూసి,

చందమామ

"ఏమిటి ఇదంతా? వాళ్ళు ఎవరు?" అని రాజును అడిగాడు.

"వాళ్ళు అమోఘ మైన శక్తులుగల వాళ్ళు. వాళ్ళను ఎదిరించేటందుకు లేదు. ఏమిచేయడం?" అన్నాడు రాజు.

"వాళ్ళకు నిజంగా శక్తులున్నాయా, లేక మోసగిస్తున్నారా?" అని మంత్రి రాజును అడిగాడు.

రాజు వినుక్కుని, "రాజులను ఎవరూ మోసగించటానికి ప్రయత్నించరు. వాళ్ళు మోసగాళ్ళు కారని గట్టిగా చెప్పగలను," అన్నాడు. మంత్రి వాళ్ళకు విషం పెట్టి చంపిస్తామంటే రాజుకు కోపం వచ్చి, "అంత శక్తులున్నవాళ్ళు విషాన్ని పనిగట్ట

లేరా? మీరు పరిస్థితులు బాగా అర్థం చేసుకుని సలహా లివ్వడం నేర్చుకోండి!" అని వెళ్ళిపోయాడు.

మర్నాడు రాజు సభకుపోతూ, ఒంటి కంటివాడి అజ్ఞప్రకారం, ఆ ముగ్గురూ ఉండే విధిదికి వెళ్ళాడు. ఒంటి కంటి వాడు రాజును చూసి, "మహారాజా, ఈ రోజు నుంచి ఈ రాజ్యాన్ని మనం నలుగురమూ పరిపాలిస్తాం. మూడు రోజులు మేము ఒకరి తరవాత ఒకరు సభకు వెళ్ళుతాం. నాలుగో రోజు మీరు రండి!" అన్నాడు.

కాంతిసేనుడు త్రుళ్ళిపడి, "అసంభవం!" అన్నాడు.

కాని ఒంటి కంటివాడు, "మాకు అగ్రహం వచ్చిందంటే మీరూ, మీ ప్రజలూ ఏమవుతారో తెలుసుకుని మరీ మాట్లాడండి!" అన్నాడు.

రాజు కంగారుపడి, "సరే, మీయిష్టం. నాకు కావలసినది నారాజ్యమూ, ప్రజలూ క్షేమంగా ఉండటమే. ఈ రోజే తగిన ఏర్పాట్లు చేస్తాను," అని, కొత్త ఏర్పాట్లు గురించి దండోరా వేయించి, తన మందిరంలో విచారంగా ఉండిపోయాడు.

మూడు రోజులూ గడిచాయి. నాలుగో రోజు కాంతిసేనుడూ, మాణిక్యశర్మ సభకు వెళ్ళారు. గడచిన మూడు రోజులలోనూ ధనాగారం. మూడు వంతులు ఖాళీ అయినట్టు కోశాధికారి మంత్రికి చెప్పాడు.

క్రిక్కిరిసి ఉన్న సభలో నుంచి ఒక యువకుడు ముగ్గురు మనుషులను వెంట బెట్టుకుని రాజు వద్దకు వచ్చాడు. వారిలో ఒకడికి ఒక కన్ను లేదు. మరొకడికి రెండు చేతులూ లేవు. ఏమి జరిగినదీ ఆ యువకుడు రాజుకు విన్నవించాడు.

మొదటి రోజు పాలించినవాడు రాజ్యంలో ఎవరూ మాట్లాడరాదని శాపించాడట; యువకుడి వెంట ఉన్న ముగ్గురిలో ఒకడు నోరుజారి మాట్లాడే సరికి, వాడి నాలుక కోయించేశాడు. రెండో రోజు పాలించినవాడు ప్రజలందరూ ఒంటి

కన్నుతోనే చూడాలని ప్రకటించి, పొర పాటున రెండు కళ్ళతో చూసిన వాడి కన్ను పొడిపించాడు. మూడో రోజు పొలిచినవాడు ప్రజలందరూ చేతులు వెనక్కు పెట్టుకోవాలని శాసించి, అలా చెయ్యని అభాగ్యుడి చేతులు నరికించాడు.

కాంతిసేనుడు ఆ యువకుడితో ఏమీ అనలేక, కంట తడిపెట్టుకుని, సభనుంచి లేచి వెళ్ళిపోయాడు. తరవాత ప్రజలు మంత్రిని కలుసుకుని, తమ కష్టాలు చెప్పుకుని, తమకు విముక్తి కలిగేమార్గం చూడమని వేడుకున్నారు.

మంత్రి రోజల్లా అలోచించగా ఆ రాత్రి ఆయనకు ఒక పాతవిషయం గుర్తుకు వచ్చింది. చక్రధరపురానికి తూర్పున ఒక కొండ ఉన్నది. ఆ కొండలో ఒక లోతైన గుహ ఉన్నది. ఆ గుహలో కొన్ని వందల ఏళ్ళక్రితం ఒక మహామాంత్రికుడు ఉండేవాడట. ఆ మాంత్రికుడు అదృశ్యంగా ఇంకా ఆ గుహలో ఉన్నాడనీ, నరబలి ఇచ్చిన వాళ్ళకు ప్రత్యక్షమై, కోరిన కోరిక తీర్చుతాడనీ జనంలో నమ్మకం ఉన్నది.

మర్నాడు మంత్రి రాజును కలుసుకుని, మహామాంత్రికుడి సంగతి గుర్తుచేసి, అతని సహాయంతో దుర్మార్గుల పీడ విరగడ చేసుకుందామన్నాడు.

"నిజమే. కాని నరబలి మాటెమిటి? మనం మహామాంత్రికుడి సహాయం కోరుతున్నామని తెలిస్తే ఏళ్ళతో ప్రమాదం గద!" అన్నాడు రాజు.

"నరబలి విషయం మీరు అలోచించనవసరం లేదు. పోతే, ఏళ్ళకు భయపడి మనం ఏమీ చెయ్యకపోతే అదీ ప్రమాదమే. ఖయలుదేరండి," అన్నాడు మంత్రి.

ఇద్దరూ కొండ గుహ వద్దకు వెళ్ళారు. రాజును గుహ బయట ఉంచి, మంత్రి గాఢాంధకారపు గుహలోకి వెళ్ళి, "మహారాజా, ప్రజల కోసం నేను బలి అయిపోతున్నాను," అని కేక పెట్టాడు. తరవాత ఒక చావుకేక వినిపించింది.

రాజు జరిగిన దానికి స్తంభించిపోయి చూస్తూండగానే, వికటాట్టహాసం చేస్తూ, మంత్ర దండాన్ని గిరున తిప్పతూ, మహామాంత్రికుడు గుహలో నుంచి వచ్చాడు. అతడి గడ్డం తెల్లగా, మూరెడు పొడుగున్నది. అతడి శిగలో పుర్రె ఉన్నది; పై నుంచి కిందిదాకా కాషాయ రంగుగల అంగరఖా ధరించి ఉన్నాడు.

"నీ కష్టం నాకు తెలుసులే. పద పోదాం," అన్నాడు మహామాంత్రికుడు.

ఇద్దరూ సభకు వచ్చేసరికి ఒంటి కంటివాడు సింహాసనం మీద ఉన్నాడు. మాంత్రికుడు వికటాట్ట హాసం చేసి, మంత్ర దండంతో వాడి నెత్తిన కొట్టి, "వీడి శక్తి పోయింది. వీణ్ణి చంపెయ్యండి," అన్నాడు. ప్రజలు వాడి మీద పడ్డారు.

మాంత్రికుడు ఆ పక్కనే ఉన్న మిగిలిన ఇద్దరి నెత్తిమీదా కొట్టి, వాళ్లను ప్రజల్లోకి నెట్టాడు. ప్రజలు ముగ్గురి ప్రాణాలూ తీసేశారు. ప్రజలకూ, రాజుకూ ఎంతో ఆనందమయింది.

అయితే అదే క్షణంలో, తన మంత్ర ప్రజల కోసం అత్యర్చన చేసుకున్నాడన్న మాట గుర్తుకు వచ్చి, కాంతిసేనుడికి దుఃఖం అగలేదు.

అది చూసి మహామాంత్రికుడు, "మహా రాజా, మీ మూఢనమ్మకాల మూలానే ఇంత జరిగింది. నిజానికి వీళ్ళకు ఏ శక్తులూ లేవు. ఒకడు మూగవాడు, ఒకడు గుడ్డివాడు, ఒకడు అవిటివాడు. వీళ్ళు తెలివిగా మిమ్మల్ని భయపెట్టి, కిలుబొమ్మను చేసి అడించారు. ఇది నేను మొదటనే అనుమానించాను. అయితే మీరు నాతో ఏకీభవించలేదు. అందుచేత ఈ మాంత్రికుడి పాత్ర అభినయించాను." అంటూ వేషం విప్పి, మంత్రిగా ప్రత్యక్షమయ్యాడు.

రాజు అతన్ని ఆనందంతో కౌగలించుకున్నాడు. ప్రజలు హర్షధ్వనాలు చేశారు. తరవాత ఆ ముగ్గురు మోసకారుల విడిదిలో వెతకగా, ఖజానాలో తరిగిన ధనం దొరికింది.

భక్తిలో తేడా

ఒకతొళ్ళో కమలా, వాణి అనే ఇద్దరు ఇరుగు పొరుగు ఇల్లాళ్ళు, ఐశ్వర్యం కోరి లక్ష్మీపూజ చేసేవారు. కమల బీదది, వాణి శ్రీమంతురాలు.

ఒక శుక్రవారంనాడు లక్ష్మీదేవి తన భక్తురాళ్ళను అనుగ్రహించటానికి సన్యాసిని రూపంలో వచ్చింది. ఆమె మొదట, శ్రీమంతురాలైన వాణి ఆతిథ్యం పొంది, తన జోలె నుంచి ఒక రుద్రాక్ష తీసి, "దీన్ని పూజిస్తూవుంటే, వారం వారమూ నీ ఇంట ఐశ్వర్యం పెరుగుతుంది," అన్నది.

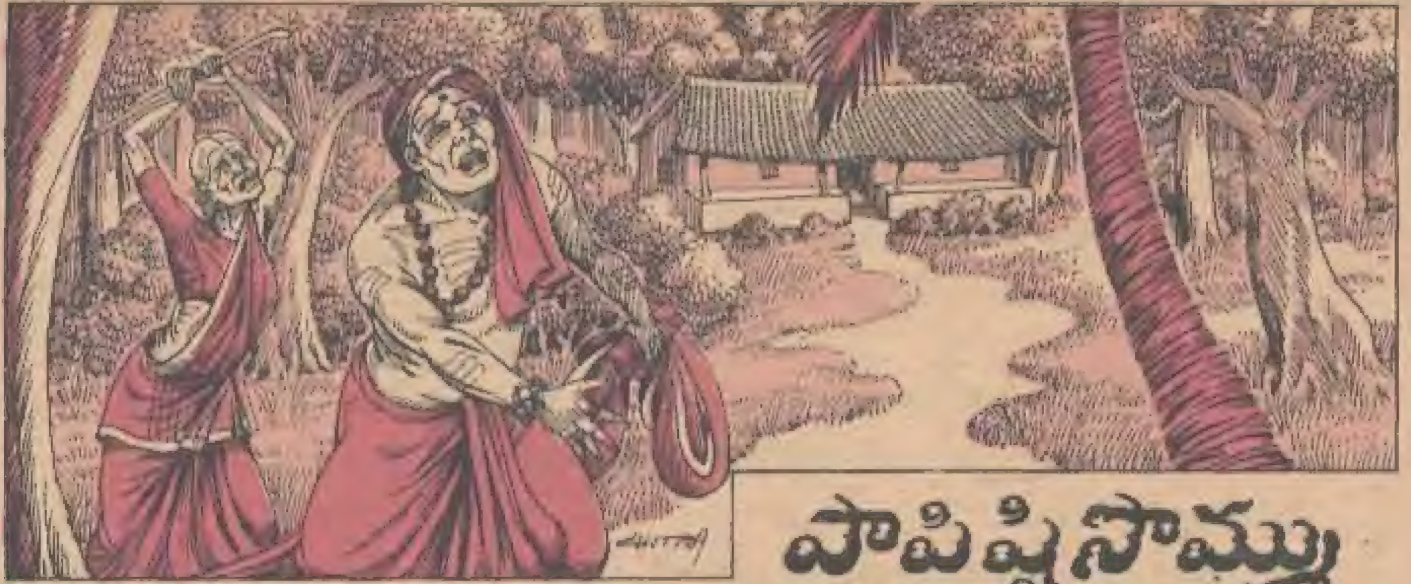
వాణి దాన్ని పుచ్చుకుని, "నేను ఇప్పుడు లక్ష్మీపూజకు పది రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నాను. ఐశ్వర్యం పెరిగిన కొద్ది ఇంకా హెచ్చు ఖర్చుచేస్తాను," అన్నది.

లక్ష్మీదేవి అలాగే కమల ఇంటికి కూడా వెళ్ళి, ఆమె ఇచ్చిన ఆతిథ్యం స్వీకరించి, రుద్రాక్ష ఇస్తూ, వాణితో చెప్పినట్లే చెప్పింది.

"నాకు రుద్రాక్ష వద్దమ్మా! నేను ఐశ్వర్యం కోసం లక్ష్మీదేవిని సమ్ముకొని ఉన్నాను. నా పేద ఆతిథ్యానికి సంతోషించావు, అంతే చాలు." అన్నది కమల.

తరవాత కమల ఇల్లు ఐశ్వర్యంతో నిండి పోయింది.

పాపిష్టిసాము

ఒక ఊళ్లో శాంతమ్మ అనే పనినారి ముసలిది ఉండేది. ఆమె దగ్గర పుష్కలంగా డబ్బు ఉన్నా, తన కడుపుకు కూడా ఇంత తినేదికాదు. ఇతరులకు పెట్టడం మాట అటుంచి, చేతిలో దుడ్డు కర్ర అడిస్తూ, కాకులను, పిచ్చుకలను కూడా ఇంటి మీద వాల నిచ్చేది కాదు. ఆమెను చూస్తేనే అవి పారి పోయేవి. ఆమె తన వెండి, బంగారాలను ఒక బిందె నిండా నింపి, ఆ బిందెను నట్టింట పూడ్చిపెట్టి, దాని మీద చింకిచాప పరిచి, దాని మీదనే పడుకునేది. దాని మీదనే కూర్చునేది. ఆమెను అందరూ పెడగానే ఉంచేవారు.

ఒకసారి ఆ ఊరికి ఒక జ్యోతిష్కుడు వచ్చి, శాంతమ్మ ఇంటి ముందు ఉండే ఒక పెద్ద చెట్టు నీడన కూర్చుని, ఊళ్లో వాళ్ళకు జ్యోతిష్ చెబుదామనుకున్నాడు.

దారేపోయ్యే వాళ్ళు అతని కేసి వింతగా చూస్తూపోయారే గాని, ఒక్కరూ అతని వద్దకు రాలేదు. కారణమేమిటా అని అతను అశ్చర్యపడుతూండగా, అతని నెత్తిన బలంగా దెబ్బ పడింది. వెనక్కు తిరిగి చూసేసరికి, శాంతమ్మ మరొక దెబ్బ కొట్టటానికి కర్ర ఎత్తి, "జంఘం వెధవా! నా చెట్టు నీడన కూర్చుంటావా?" అన్నది.

జ్యోతిష్కుడు చప్పున తన సరం జామా చంకన పెట్టుకుని కాలినత్తువకొద్దీ పారిపోయి, ఊళ్లో వాళ్ళ నుంచి శాంతమ్మను గురించి వివరంగా తెలుసుకున్నాడు. ఆమె మూర్ఖత్వానికి కారణం అమాయకత్వమేనని, ఊరి వాళ్ళు ఆమెను పురుగును చూసినట్లు చూడటం అన్యాయమని, ఆమె తత్వం మార్చవచ్చునని అతనికి తోచింది.

అదే రోజు అర్ధరాత్రి శాంతమ్మ ఇంటి ముందు ఒక విచిత్రం జరిగింది. నిలువునా నల్లని ముసుగు ధరించిన ఒక ఆకారం, తొమ్మిది కుండల దొంతర నెత్తిన పెట్టుకుని, అవి కింద పడకుండా వింత నృత్యం చేయసాగింది. పగలంతా నిద్రపోయి, తెల్లవార్జూ మేలుకునే శాంతమ్మ గజ్జల చప్పుడు విని, దుడ్డుకర్ర తీసుకుని, తలుపు తీసి, ఎదురుగా నృత్యం చేసే పిశాచంలాంటి అవతారాన్ని చూసి వణికిపోయింది. శాంతమ్మ చేతిలో కర్ర కింద పడిపోయింది. ఆమె చప్పున తలుపు మూసి, కంఠలో నుంచి చూసింది. పిశాచం నెత్తి మీద తొమ్మిది కుండలున్నాయి. పైకుండ మీద దీపం వెలుగుతూ ఉన్నది.

పిశాచం కొంచెంసేపు నృత్యం చేసి, దీపంగల పై కుండను కింద పడేసి, మిగిలిన ఎనిమిది కుండలతో సహా వెనక్కు తిరిగి చూడకుండా వెళ్ళిపోయింది. శాంతమ్మ తలుపు తీసి చూస్తే పగిలిన కుండ పెంకులు తప్ప ఏమీ కనిపించలేదు. ఇంకా భయం వదలక ఆమె, "నా యింటికి పిశాచం వచ్చింద్రో! దయ్యం వచ్చింద్రో!" అని కేకలు పెట్టింది. ఆ కేకలను ఎవ్వరూ పట్టించుకోలేదు.

మర్నాడు ఆమె, రాత్రి జరిగిన సంఘటనకు అర్థం ఏమిటని, చాలామందిని

చందమామ

అడిగింది. ఎవరూ ఆమెను లక్ష్యపెట్టలేదు. మర్నాడు రాత్రి ఆమె తలుపు గడియపెట్టి ఒక చీపిరి కట్టా, పాత చేటా దగ్గిర పెట్టుకుని, దుడ్డుకర్ర కూడా అందుబాటులో ఉంచుకున్నది. అర్ధరాత్రి మళ్ళీ గజ్జల మోత వినిపించింది. ఆమె తలుపు కన్నంలో నుంచి చూస్తే, ఈ సారి పిశాచం నెత్తిన ఎనిమిది కుండలే ఉన్నాయి; ఎనిమిదో కుండ మీద దీపం వెలుగు తున్నది. పిశాచం కొంతసేపు నృత్యం చేసి, పై కుండ కింద పడేసి, ఏడు కుండలతో వెళ్ళిపోయింది.

మరి రెండు రోజులు గడిచాయి. రోజూ అర్ధ రాత్రి వేళ పిశాచం వస్తూనే

ఉన్నది : నృతంచేసి ఒక కుండను పగల
గట్టి, మిగిలిన కుండలతో తిరిగి వెళ్ళు
తున్నది. నాలుగు డబ్బులు ఖర్చయినా
సరే ఈ పిశాచాన్ని వదిలించు కోవాలని,
శాంతమ్మ భూతాల పేరయ్య ఇంటికి
వెళ్ళింది. పేరయ్య అంతటి వాడే
శాంతమ్మను చూడగానే అదిరి పడి,
తలుపు గడియపెట్టుకున్నాడు. శాంతమ్మ
చాకలి ఇంటికి, మంగలి ఇంటికి,
శాస్త్రుల ఇంటికి వెళ్ళింది. కాని ఎవ్వరూ
ఆమెను లోనికి రానియ్య లేదు. ఊరి
వాళ్ళకు తనను గురించి ఎలాటి వైఖరి
ఉన్నదీ ఆమె కొద్దిగా గ్రహించింది.

ఆమె నిరాశతో ఇంటికి వస్తూండగా
ఒక చోట జనం పోగై ఉండటం కనిపిం

చింది. వాళ్ళమాటలను బట్టి, ఎవ్వరో
కొత్తగా వచ్చి గొప్పగా జోస్యం చెబుతు
న్నట్టు ఆమెకు తెలిసింది. శాంతమ్మ
తిన్నగా జ్యోతిమ్మడి వద్దకు వెళ్ళింది.

జ్యోతిమ్మణ్ణి చూడగానే శాంతమ్మ
చేతులు చాచి, "అయ్యో, నువ్వేనా,
జంఝం సామీ!" అన్నది. జ్యోతిమ్మడు
అందరిపని చూసినాక శాంతమ్మ కేసి
తిరిగి, "ఏం కావాలి?" అని అడిగాడు.

"నన్ను మీరు ఒక పిశాచం బారి
నుంచి రక్షించాలి," అన్నది శాంతమ్మ.
ఆమె జ్యోతిమ్మడికి జరిగినదంతా చెప్పి,
"ఇప్పుడు పిశాచం నెత్తిమీద అయిదు
కుండలే ఉన్నాయి. దానికి అర్థమేమిటి?"
అని అడిగింది.

జ్యోతిమ్మకు కొంచెం సేపు అలోచించి, తల అడ్డంగా తిప్పి, "లాభం లేదు. శాంతమ్మా! ఇవి నీకు చివరి రోజులు. కారణం ఏమంటే, వారం రోజుల క్రితమే పిశాచాల పెద్ద చచ్చి పోయింది. ప్రస్తుతం పిశాచాలు దిక్కు లేనివి అయ్యాయి. తన అనంతరం పిశాచాలను అదుపులో పెట్టగల దానివినువ్వే నని పిశాచాల పెద్ద చచ్చిపోతూ చెప్పిందట. అందుచేత అవి నీ కోసం అత్రంగా ఎదురు చూస్తున్నాయి. నువ్వు ఎప్పుడో తాపీగా చచ్చి పిశాచ మవుతానంటే వాటికి ఎలా కుదురుతుంది? అందుచేత నిన్ను త్వరగా తీసుకు పోవటానికి అవి ప్రయత్నిస్తున్నాయి. ఆ మిగిలిన అయిదు

కుండలూ పడిపోగానే నువ్వు పిశాచాల పెద్దవు అవుతావు!" అన్నాడు.

శాంతమ్మ కెప్పున అరిచి, "బాబోయ్, నా కున్నదంతా నీకు ధారపోస్తా! నన్ను పిశాచాలు తీసుకు పోకుండా చూడు! ఆ అయిదు కుండలూ నా యింటి ముందు పగలకుండా చెయ్యి." అన్నది.

"అయితే, నీకు పిశాచాల పెద్ద కావటం ఇష్టం లేదా ఎమిటి? అలా కాకుండా ఉండాలంటే, నువ్వన్నట్టు నీ పాపిష్టి డబ్బు ధారపోయాలి. అన్న దానాలూ, పూజలూ పునస్కారాలూ చెయ్యి." అన్నాడు జ్యోతిమ్మకు.

ఆ రోజు శాంతమ్మ బిచ్చగాళ్ళకు దాన ధర్మాలు చేద్దామను కున్నది. బిచ్చ

గాళ్ళెవ్వరూ ఆమె ఇంటి కేసి రారు ;
దూరాన కనిపించిన వాళ్ళను ఆమె
పిలిస్తే వాళ్ళు పారిపోయారు.

చీకటి పడుతున్నది. శాంతమ్మ కుక్క
లకూ, కాకులకూ అన్నం వేసింది. కాని
ఆవి శాంతమ్మను చూడ గానే లేచి
పోయాయి.

రాత్రి శాంతమ్మ ఇంటి ముందు మరొక
కుండ పగిలింది. ఇంక నాలుగు కుండలే
ఉన్నాయి.

తెల్లవారుతూనే శాంతమ్మ జ్యోతిమ్మడి
దగ్గిరికి వెళ్ళి. " అయ్యా, నాది పాపిష్టి
సామ్యే. నా చేతి అన్నం కుక్కలు కూడా
ముట్టడం లేదు. నాకు చావు తప్పదా : "
అని అడిగింది.

" అవును, తల్లీ! మానవత్వం చంపు
కుని డబ్బు కూడబెట్టావు. నీలో మాన
వత్వం లేదని పశువులకూ, పక్షులకూ
కూడా తెలిసి పోయింది. నువ్వు డబ్బు
మంచి నీళ్ళలాగా ఖర్చుచేసి, నలుగురికి
మేలు చేయాలి. దేవాలయం కట్టించి,

పూజలూ, ఉత్సవాలూ జరిపించు. ఒక
మంచి నీటి బావి తవ్వించు. కుంటి,
గుడ్డి తలదాచుకునే టండుకు సత్రం
కట్టించు. ఆకలితో అలమటించే వాళ్ళకు
అన్న దానాలు చేయించు. అలా చేస్తే
నీ ఆయుస్సు పెరగటమే గాక, నలుగురి
లోనూ ఎంతో మంచి పేరు వస్తుంది.
అప్పుడు పిశాచాలు నీ చాయలకు
రాలేవు," అన్నాడు జ్యోతిమ్మడు.

శాంతమ్మ ఆయనతో, " నా చేతి
మీదుగా ఎవరూ ఏమీ పుచ్చుకోరు. మీరే
నా ఇంటికి వచ్చి, మీ చేతి మీదుగానే
అన్నీ జరిపించండి," అన్నది.

ఇద్దరూ ఆమె ఇంటికి వెళ్ళారు. వెండి
బంగారాలు నింపిన బిందెను శాంతమ్మ
తవ్వి తీసి, జ్యోతిమ్మడికి ఇచ్చింది.
త్వరలోనే ఒక సత్రమూ, దేవాలయమూ
తయారయాయి. దేవాలయంలో గొప్పగా
ఉత్సవాలు జరిగాయి. శాంతమ్మ ఇంకో
జన్మ ఎత్తింది. పాత శాంతమ్మను
అందరూ మరిచిపోయారు.

సత్కార్యం

ఒక దొంగ తాను దొంగిలించిన ధనాన్ని ఊరి బయట శ్మశానంలో ఒక చెట్టు దగ్గర పాతిపెడుతూ రాసాగాడు. ఇలా రెండు మూడు సార్లు జరిగినాక, చెట్టు మీద ఉండే పిశాచం దొంగను చూసి జాలిపడి, "పాపం, ఈ మనిషి కష్టపడి దాచుకున్న ధనం ఎవరికీ అంద కూడదు," అనుకుని, దారికి అడ్డంగా రాళ్ళగుట్టలు వేసింది.

ఒకనాడు ఆ దారివెంబడి ఒక మునీశ్వరుడు వచ్చాడు. ఆయన తీర్థయాత్రలు చేస్తున్నాడు రాత్రివేళ ఊళ్ళలో బస చేయడు, శ్మశానంలో సమాధిలో ఉంటాడు. ఆయన దారికి అడ్డంగా ఉన్న రాళ్ళ గుట్టలను చూసి, "ఈ పని ఏ పిశాచం చేసింది?" అంటూ కళ్ళెర్ర చేశాడు.

చెట్టు మీద ఉన్న పిశాచం అదృశ్యంగానే ఉండి, "నేనేలే! వెనక్కు వెళ్లు, ఇటుగా దారిలేదు," అన్నది.

"నీకు అంత పొగరా! నన్నే పొమ్మంటావా? ఆ చెట్టుకు అలాగే అంటుకుపో!" అన్నాడు ముని.

పిశాచం భయపడిపోయి, లబోదిబో మంటూ, శాపం ఉపసంహరించ మని మునిని వేడుకున్నది.

"ఈ రాళ్ళన్నీ తొలగి, వెనకటి మాదిరిగా దారి ఏర్పడితే గాని నీకు శాపవిమోచనం లేదు!" అంటూ ముని చుట్టూ దారిన శ్మశానంలోకి వెళ్ళిపోయాడు.

"చెట్టుకు అంటుకుపోయిన నేను ఆ పని ఎలా చెయ్యను?" అని పిశాచం గోలపెట్టింది, ముని వినిపించుకో లేదు.

అది మొదలు ఆ పిశాచం, కను చూపు మేరలో మనిషి కనిపించగానే, రమ్మని గట్టిగా కేకపెట్టేది. ఆ కేక విన్న వాళ్ళు అటునుంచి అటు పారిపోయేవాళ్ళు. నాలుగో సారి ధనం తెచ్చి, దాచుకుందా

మనుకున్న దొంగ కూడా పిశాచం పిలుపు విని పారిపోయాడు.

ఒక్కసారి మాత్రం ఒక దరిద్రుడు ధైర్యంగా, "ఎవరా పిలిచేది? ఎందుకు పిలిచావు?" అంటూ దగ్గిరికి వచ్చాడు.

"నే నెవరైతే నేం? ఇక్కడున్న రాళ్ళగుట్టల్ని తీసేయాలి. బండికి నూరు వరహాలు ఇస్తాను," అన్నది పిశాచం.

దరిద్రుడు సంతోషపడి, బండి తెచ్చి, రోజూ రాళ్ళను బండిలో తీసుకుపోయి, దూరంగా ఉన్న మైదానంలో కుమ్మరించి, ఇరవైదఫాలుగా రాళ్ళగుట్టలన్నీ తీసేశాడు.

"ఫలాని చోట తవ్వి, నీకు రావలసిన రెండువేల వరహాలూ తీసుకో. మిగిలిన ధనం తాకకు. మళ్ళీ ఇటురాకు," అన్నది పిశాచం. దానికి తిరిగి స్వేచ్ఛవచ్చింది. బీదవాడు రెండువేల వరహాలూ తవ్వి తీసుకుని వెళ్ళి, సుఖంగా బతికాడు.

"పిచ్చిముని ఏం శాపం ఇచ్చాడు! అవలీలగా బయటపడ్డాను," అనుకుని

పిశాచం, మళ్ళీ రాళ్ళు తెచ్చి దారికి అడ్డంగా గుట్టలు వేసింది.

తీర్థయాత్రల నుంచి అటుగా తిరిగి వస్తూ ముని, "ఇంకా చెట్టుకు అంటుకునే ఉన్నావా, పిశాచమా?" అని అడిగాడు.

"లేదు. కాస్త డబ్బు పారేస్తే నీ శాపం ఇట్టేపోయింది. మళ్ళీ రాళ్ళ గుట్టలు వేశానులే!" అన్నది పిశాచం.

"అలాగా? అయితే ఈ రాళ్ళగుట్టలతో దేవాలయం కట్టినదాకా, ఆ చెట్టుకు అంటుకుపోయే ఉండు," అని ఆ ముని వెళ్ళిపోయాడు.

మళ్ళీ పిశాచం కనిపించిన వాళ్ళ నందరినీ పిలవసాగింది. కాని ఎవరూ రాలేదు. ఈ సంగతి తెలిసి, ధనికుడైన దరిద్రుడు వచ్చి, రాళ్ళగుట్టలను మళ్ళీ మైదానం మీదికి తరలించి, పాతిపెట్టి ఉన్న ధనంతో అక్కడ ఒక దేవాలయం కట్టించాడు. దేవాలయం పని పూర్తి కాగానే పిశాచానికి తిరిగి స్వేచ్ఛ లభించింది.

భగవదనుగ్రహం

మూఢవయ్య అనే చిన్న వ్యాపారి చనిపోతూ, తన వ్యాపారాన్ని పెద్ద కొడుకైన భద్రయ్యకు అప్పజెప్పాడు. భద్రయ్యకు దర్శిదమంటే తగని భయం. అతను అందుకే పెళ్ళి చేసుకోలేదు; కడుపునిండా తినేవాడు కూడా కాదు. అతని తమ్ముడు గోపయ్యకు నుఖంగా బతకాలని ఉండేది, కాని అన్న పెత్తనం కావటంచేత కిక్కురు మనకుండా ఉండేవాడు.

తాను ఎంత బాగ్త్రగా ఉన్నా తన సంపద పెరగకపోవటమూ, తన ఊళ్ళోనే ఉన్న విష్ణువర్మ అనే వ్యాపారి దానధర్మాలతో, విలాసాలతో ఎంత ఖర్చుచేస్తున్నా అతడి సంపద పెరుగుతూండటమూ చూసి, భద్రయ్య విష్ణువర్మను కారణం అడిగాడు. “అంతా భగవదనుగ్రహం!” అన్నాడు విష్ణువర్మ.

ఆ మాటవిని భద్రయ్య తన ఇంట్లో దేవుడికి పూజచేసి, ఐదుపైసలు దేవుడి ముందు పెట్టాడు. మర్నాటికి ఐదుపైసల స్థానంలో పదిపైసలు ఉన్నవి. ఆ మర్నాడు పదిపైసలు పెట్టితే అది ఇరవై పైసలయింది. భగవంతుడు తనను ఎలా అనుగ్రహిస్తున్నాడో తమ్ముడికి ప్రత్యక్షంగా చూపాడు, భద్రయ్య. తమ్ముడు నవ్వుకున్నాడు. చిన్న చిన్న మొక్కలు రెట్టింపు కావటంచూసి, ఒక నాడు భద్రయ్య తన దగ్గర ఉన్న డబ్బుంతా దేవుడి ముందు పెట్టాడు.

మర్నాడు చూస్తే దేవుడి ముందు డబ్బూ లేదు, తమ్ముడు గోపయ్యా లేడు.

—అమ్మాజీ

చెప్పిచ్చిన చెప్పి

ఒక ఊళ్ళో ఒక యువకుడు ఉండే వాడు. వాడికి ఎవరి నుంచి అయినా గొప్ప విషయాలు తెలుసుకుని జ్ఞాని అయిపోవాలని ఉండేది. ఒక సారి వాళ్ళ ఊరికి ఒక సాధువు వచ్చాడు. ఆ అబ్బాయి అయిన వద్దకు వెళ్ళి, "స్వామీ, నాకు జ్ఞానోపదేశం చేసి జ్ఞానినిచెయ్యండి," అన్నాడు.

సాధువు నవ్వి, "పిచ్చివాడా, చెప్పిచ్చిన విద్యా, కట్టిచ్చిన మూటా ఎంత దూరం రావని వినలేదా? నోటి మాటల జ్ఞానం తెలియనివాళ్ళు ఎవరు? అంత మాత్రాన అందరూ జ్ఞానులైపోయారా?" అన్నాడు.

ఆ అబ్బాయి, "స్వామీ, మీరు చెప్పేది నాకు అర్థం కాలేదు," అన్నాడు.

"నేనీ ప్రాంతాల రెండు రోజులు ఉంటాను. ఆ రెండు రోజులూ నా వెంట

తిరుగు. అప్పుడు నీకు నా మాట అర్థం కావచ్చు," అన్నాడు సాధువు.

ఆ అబ్బాయి ఆ రోజంతా సాధువు వెంట తిరిగాడు. ఆ రాత్రి ఇద్దరూ ఒక అరుగు మీద పడుకున్నారు. అది ఒక దొంగవాడి ఇల్లు. ఆ రోజు రాత్రి తండ్రి దొంగతనానికి బయలుదేరబోతూ ఉంటే దొంగవాడి కొడుకు, "నాన్నా, నాక్కూడా దొంగతనం చేసే విద్య చెప్పమంటే చెప్పకుండా ఉన్నావు. నాకు దొంగకావాలని ఉన్నది," అన్నాడు.

"ఒరే, చెప్పిచ్చిన విద్యా, కట్టిచ్చిన మూటా ఎంత దూరం వస్తాయిరా? దొంగవి కావాలని ఉంటే నీ బుద్ధి ఉపయోగించి, అనుభవం ద్వారా దొంగవి కావాలి," అన్నాడు తండ్రి.

"అయితే ఈ రోజు దొంగతనానికి నీ వెంట రానీ," అన్నాడు కొడుకు.

తండ్రి సరేనన్నాడు. ఇద్దరూ కలసి దొంగ తనానికి బయలుదేరారు.

ఇదంతా విన్న అబ్బాయి సాదువుతో, "స్వామీ, మీరు చెప్పిన మాటే ఈ దొంగ కూడా చెబుతున్నాడు. ఏమి జరుగుతుందో చూసి వస్తాను. తమరు యిక్కడే వుంటారుగదా," అని తాను కూడా దొంగ వెనకగా బయలుదేరాడు.

దొంగ లిద్దరూ ఒక ధనికుడి ఇంటికి వెళ్ళారు. తండ్రి గోడలో కన్నం తవ్వ, కొడుకుతో, "లోపలికి వెళ్ళు. మధ్య గదిలో భోషాణం ఉన్నది. ఈ మారు తాళం చెవితో దాని తలుపు తెరిచి. నీకు సాధ్యమైనంత బంగారమూ, వెండి తీసుకురా," అన్నాడు.

తండ్రి ఇచ్చిన తాళం చెవితో కుర్రవాడు లోపల ప్రవేశించాడు. మధ్య గదికి వెళ్ళి, తాళంచెవితో భోషాణం తలుపు తెరిచి లోపలికి వెళ్ళి, తలుపు మూశాడు. తలుపు మూసేటప్పుడు కిర్రుమని చప్పుడయింది.

ఆ చప్పుడుకు ఇంటి వాళ్ళు ఒకరిద్దరు మేలుకుని, ఆశ్చర్యపోతూ, "ఏమిటది?" అన్నారు.

అందులో ఒకడు నిద్రమత్తుతో లేచి వచ్చి, భోషాణం మీద పడుకుంటూ, 'నిద్రపొండి. తెల్లవారి లేచి చూసుకుందాం,' అన్నాడు.

దొంగకొడుకు భోషాణంలో చిక్కుకుపోయాడు. ఈ సంగతి తెలియగానే,

బయట ఉన్న దొంగ ఇంటిదారి పట్టాడు. అది చూసి ఆశ్చర్యపడుతూ, దొంగల వెంట వెళ్ళిన అబ్బాయి దొంగ వెనకనే వచ్చేశాడు. దొంగ ఇంటికి వచ్చి, తలుపులు వేసుకుని, నిశ్చింతగా నిద్రపోయాడు. తన కొడుకు ఏమవుతాడా అన్న బెంగ వాడికి కొంచెం కూడా లేనట్టు కనిపించింది.

ఈ లోపున, భోషాణంలో చిక్కుకుపోయిన దొంగ కొడుకు తాను పట్టుకుపోగలిగినన్ని నగలు కట్టుకుని, ఎలుకలాగా చప్పుడు చేశాడు. అది విని, భోషాణం మీద పడుకున్నవాడు, "ఎలుక! ఎలుక!" అంటూ కిందికి దిగి భోషాణం తలుపు ఎత్తాడు. వెంటనే దొంగ కొడుకు చెంగున బయటికి దూకి, భోషాణం మీదుంచి దిగినవాణ్ణి గట్టిగా ఒక తన్ను తన్ని, తండ్రి చేసిన కన్నం కుండా బయటపడి, కాలినత్తువ కొద్దీ పరిగెత్తాడు.

కాని ఈలోగా ఇంటిల్లిపాతి లేచి, "దొంగ! దొంగ!" అంటూ వాడి వెంట

పడ్డారు. అప్పుడు దొంగ కొడుకు ఒక పెద్దరాయి ఎత్తి దారిలో ఉన్న బావిలో పడేసి, దగ్గిరలో ఉన్న చెట్టు ఎక్కి కూర్చున్నాడు. ఆ చప్పుడు విని కుర్రవాణ్ణి వెంబడించే వారంతా బావి దగ్గిరికి చేరారు. కొందరు దీపాలు తెచ్చారు. కొందరు సాహసులు బావిలోకి దిగారు. కాని దొంగ జాడలేదు. ఇదంతా జరిగే సరికి చాలా సేపు పట్టింది. దొంగ ఎప్పుడో తప్పించుకు పోయి ఉంటాడనుకుని అందరూ ఇంటికి తిరిగి వెళ్ళిపోయారు.

తరవాత దొంగ కొడుకు తాపేగా చెట్టు దిగి, ఇంటికి తిరిగి వచ్చి, తండ్రిని లేపి, జరిగినదంతా చెప్పాడు. అదంతా అరుగు మీద పడుకున్న సాదుపూ, అబ్బాయి విన్నారు.

సాదుపూ ఆ అబ్బాయితో, "చూశావా, నాయనా? అఖరుకు చేరవిద్య కూడా అనుభవంతోనే నేర్చుకోవాలి. చెప్పిచ్చిన విద్య ఎందుకూ పనికిరాదు. నా మాట అర్థమైందిగదా." అన్నాడు.

169. తొలి వైమానికుల గౌరవచిహ్నం

1903 డిసెంబరు 17 న, ఉత్తర కాలిఫోర్నియాలోని ఈ ప్రాంతం నుంచి విల్బర్ రైట్, ఆర్విల్ రైట్ సోదరులు మొట్టమొదట విమానంలో ఎగిరారు. వారి గౌరవానికి ఈ శిల్పం ఏర్పాటు చేయబడింది.

మహామంత్రి

రాజా సీహరకుమారుడు గుర్రం మీది నుంచి పడి కాలు విరగగొట్టుకున్నాడు. మహామంత్రి ధీమాన్ చూడ వచ్చినప్పుడు ఆయన అమిత నిరాశగా తనపని అయి పోయినట్టు మాట్లాడాడు.

“ఎందుకలా నిరుత్సాహపడి పోతారు, మహారాజా? ఎముక విరిగింది. మన ఆస్థానవైద్యుడు దండకుడు తేలికగా చికిత్స చేస్తాడు. రెండు వారాలకల్లా లేచి, తిరుగుతారు,” అన్నాడు ధీమాన్.

“మీకు తెలీదు, మహామంత్రి! నా కాలు నరికివెయ్యవలసిందే. రెండు నెలల క్రితం మన ఆస్థానజ్యోతిష్కుడు చెప్పనే చెప్పాడు. నేను గుర్రం మీది నుంచి పడతానని ఆయన చెప్పిన మాట నిజం అయినప్పుడు కాలు తీసేస్తారన్న మాట ఎందుకు నిజం కాదా?” అన్నాడు రాజు.

రాజు నిస్పృహకు కారణం తన కాలు పోతుందన్నది మాత్రమే కాదు. వారి వంశంలో వికలాంగులు రాజ్యం చెయ్య రాదన్న నియమం ఉన్నది. సీహర కుమారుడు వికలాంగుడైతే, ఆయనకు సంతానం లేదు గనక, ఆయన తమ్ముడు సురసేనుడు రాజ్యానికి రావాలి. అయితే సురసేనుడు మహాకూరుడూ, దుర్జనుడూనూ.

మహామంత్రి ధీమాన్ అలోచనలోపడి జరిగినది జ్ఞాపకం తెచ్చుకున్నాడు.

ఒకనాడు రాజు తన విలాసభవనంలో కూర్చుని ఉండగా ఆస్థాన జ్యోతిష్కుడు వచ్చి నమస్కారం చేసి, “మహారాజా, ఈ ఉదయం తమ జాతకం పరీక్షించాను. తమకు ఒక దుర్వార్త చెప్పవలసి ఉన్నది. నేటి నుంచి రెండు నెలలలో తమకు ఒక ప్రమాదం కలిగి, దాని

ఫలితంగా తమ అవయవాలలో ఒకటి తీసి వేయటం జరుగుతుంది." అన్నాడు.

జోస్యంలో అమిత విశ్వాసంగల రాజు ఈ మాట విని దిగ్భ్రమ చెందాడు.

ఇలా ఉండగా ఒకనాడు రాజభటులు రాజుతో, తూర్పు పొలిమేర వద్ద ఒక అందమైన తెల్లగుర్రం స్వేచ్ఛగా తిరుగు తున్నట్టు చెప్పారు. రాజుకు గుర్రాలంటే ఎంతో ప్రీతి. రాజు దాన్ని చూసి చాలా ముచ్చట పడ్డాడు. ఆయన దాని మీద ఎక్కి సవారీ చేసి చూశాడు. అది సాధువు. దాని నడకా, పరుగూ కూడా తొట్టుబాటులేకుండా తిన్నగా ఉన్నాయి. రాజు ప్రతిరోజూ దాని మీద ఎక్కి తిరగసాగాడు.

ఒకనాటి ఉదయం రాజు దాని మీద ఎక్కి అతివేగంగా రాజమార్గాన తన భవనాని కేసి వస్తూండగా, ప్రజలు అటూ ఇటూ తప్పుకుని గుర్రానికి దారి ఇచ్చే సమయంలో, గుర్రం అంత వేగంలోనూ చప్పున ఆగిపోయి. వెనక కాళ్ళమీద లేచింది. అప్పుడు రాజు కింద పడి పోయాడు. ఆయన ఎడమకాలి ఎముక విరిగింది.

ధీమాన్ ఈ సంఘటన గురించి ఆలోచిస్తూ, అంత సాధువైన గుర్రం అలా ఎందుకు ప్రవర్తించినదీ అర్థం చేసుకో

లేక, ఆ గుర్రం మీద అనేకమంది చేత సవారీ చేయించి, చివరకు ఒక సంగతి తెలుసుకున్నాడు: ఆ గుర్రం పసుపు పచ్చరంగు చూసి బెదురుతుంది! ఆయన ఇంకా ఆరాలు తీయగా, రాజుకు ప్రమాదం జరిగిన సమయంలో సుర సేనుడి మనుషులు పచ్చబెండాలు పట్టుకుని ప్రమాదం జరిగిన చోట నిలబడి ఉండినట్టు తెలియవచ్చింది.

ఇంకా లోతుగా ఆచూకీతీసి మహామంత్రి పెద్ద కుట్రను గురించి తెలుసుకున్నాడు. సురసేనుడి అశ్వనిపుణులు ఆ గుర్రానికి ప్రత్యేకమైన శిక్షణ ఇచ్చి, అది పచ్చరంగు చూసి బెదిరేటట్టుగా

తయారుచేశారు. తరువాత ఆ గుర్రాన్ని సరిహద్దు ప్రాంతంలో వదిలి, దాన్ని గురించిన వార్త రాజుకు అందించినది కూడా సురసేనుడి మనుషులే.

సురసేనుడు రాజద్రోహం తలపెట్టినది రాజ్య కాంక్షతోనేనని మహామంత్రి గ్రహించి, ఆ కుట్రను నిర్మూలించ నిశ్చయించాడు. అనేకమంది సంస్థాన ప్రముఖులు ఈ కుట్రలో చేరి ఉన్నట్టూ, వారంతా సురసేనుడి పక్షం అయినట్టూ మహామంత్రికి తెలిసింది. అనుమానితులలో అస్థాన జ్యోతిష్కుడూ, అస్థాన వైద్యుడూ ఉన్నారు. అయితే ఈ కుట్ర దారులను గురించి తగిన సాక్ష్యాధా

రాలులేవు. ,అందుచేత మహామంత్రి ఈ విషయం రాజుకు తెలుపదలచలేదు.

కాని కుట్రను గురించి రాజుకు తెలియ నియ్యకుండా ఆయన నిస్పృహను ఎలా తెలగించాలా అన్నది మహామంత్రికి సమస్య అయికూర్చున్నది. ఆయనకు మాయాధరుడు అనే బంధ్రజాలికుడు మిత్రుడు. మహామంత్రి మాయాధరుడితో సంప్రతించి ఒక చక్కని పథకం వేశాడు.

మహారాణి రూపమతి జన్మదేశంలో ఒక వైద్యుడున్నాడు. అతను విరిగిన ఎముకలను అతకటంలో గొప్పనిపుణుడు. అతని పేరు జీవకుడు. మహామంత్రి మహారాణిరూపమతి ద్వారా జీవకుణ్ణి రప్పించి, అతన్ని వెంటబెట్టుకొని రాజు వద్దకు వెళ్లి, "మహారాజా, ఈ జీవకుడు సాధారణ వైద్యుడుకాదు. ఇతను విరిగిన ఎముకలను అతకటంలో ఘటికుడు. ఇతను అతీత శక్తులు గలవాడు: అతను, ఎముకలనే ఏమిటి, విరిగిన పుల్లలను కూడా అతకగలవాడు. కావాలంటే చూడండి," అంటూ ఒక చేతిరుమాలును బిల్లమీద పరిచాడు. తరువాత ఆయన అగ్గిపుల్ల ప్రమాణంలో ఉన్న రెండు అంగుళాల పుల్లనుతీసి, దానిమీద రాజు చేతనే సిరాతో గుర్తు వేయించి, చేతికి రుమాలును చుట్టి, ఆ పుల్లను విరవమన్నాడు.

"మహారాజా! ఈ పుల్లె మీ కాలిఎముక అనుకోండి. దానిమీద చుట్టిన రుమాలు మీ కాలికండరాలు అనుకోండి. గుడ్డమీద నెక్కిచూస్తే మీకు పుల్ల తెలుస్తుందిగదా? దాన్ని మీ ఇష్టం వచ్చినన్ని తుంపులు చేయండి," అన్నాడు మహామంత్రి.

రాజు గుడ్డమీదుగా పుల్లను పట్టుకుని, దాన్నిరెండుచోట్ల విరిచి, మూడు తుంపులు చేశాడు. మహామంత్రి చేతిరుమాలును తీసుకుని జీవకుడికి ఇచ్చాడు. జీవకుడు ఏవో మంత్రాలు చదివి, దానిమీద మూడు సార్లు ఊది, విప్పాడు. రాజు గుర్తుంచిన పుల్ల పున్నది ఉన్నట్టుగా కిందపడింది.

రాజు అశ్చర్యంతో కళ్ళుపెద్దవి చేసి పుల్లతేసిచూసి, జీవకుడి చేత చికిత్సపొందటానికి ఒప్పుకున్నాడు. జీవకుడు అప్పటి కప్పుడే చికిత్స ప్రారంభించి, రాజు కాలుకు కట్టుకట్టాడు. తరవాత మంత్రి, రాజుకు పరిపూర్ణమైన విశ్రాంతి కావాలని వంకపెట్టి, ఆయనను కైమకరమైన చోటికి చేర్చాడు.

ఒకవారంగడిచేసరికి రాజు పరిస్థితిలో చాలా మంచి మార్పు కనిపించింది. ఈ లోపల మహామంత్రి ధీమాన్ కుట్రదారులను గురించి మరికొన్ని వివరాలు సంపాదించాడు. ఆయన రాజుతో రాజద్రోహుల ఎత్తుగడలను గురించి చెప్పేశాడు.

చందమామ

రాజు ఉద్రేకంతో రాజద్రోహులందరినీ పట్టమన్నాడు.

"నిదానించండి, మహారాజా. సరి అయిన తరుణంలో చేపలన్నీ మన వలలో పడతాయి," అన్నాడు మహామంత్రి.

"సరే, నీ యిష్టప్రకారమే చెయ్యి," అన్నాడు రాజు.

"కాని, తమరు కొంత శ్రమపడి, మీ కాలు పోయినట్టు కొంతసేపు నటించవలసి ఉంటుంది. మీకాలు తీసేసినట్లు నేను ప్రకటించబోతున్నాను. జీవకుడు మీ కాలు లేనట్టుగా కట్టుకడతాడు. మీరు కొద్దిసేపు చంక కర్రల సహాయంతో నడవాలి," అన్నాడు ధీమాన్.

అంతా సక్రమంగానే జరిగింది. రెండో వారం పూర్తి అయేసరికి రాజు కాలు చాచాపు మామలుగా అయిపోయింది.

“నువు చేసినది అద్భుతమైన పని,” అని మంత్రి జీవకుణ్ణి ప్రశంసించాడు.

“మీరు చేసిన దానికన్న అద్భుతమా? మీరు విరిగిన పుల్లను క్షణంలో అతి కించారు గద!” అన్నాడు జీవకుడు.

“అందులో నేను చేసినది ఏమీలేదు. అదంతా మాయాధరుడి ఇంద్రజాలం. నేను ఉపయోగించిన చేతిరుమాలు అంచులో అలాటి పుల్ల ఒకటి అదివరకే ఉన్నది. గుర్తుపెట్టిన పుల్లను అందులో పెట్టి చుట్టి, రాజుగారి చేతికి, అందులో ఉన్న పుల్లలను అందించాను. అసలు పుల్ల మడతలలో మరొకచోట ఉన్నది. రాజుగారు నకలు పుల్లను తుంపారు. తునిగిన పుల్ల రుమాలు అంచులోనే ఉండిపోయింది,” అన్నాడు మహామంత్రి.

ద్రోహులను పట్టటం కూడా జయ ప్రదంగానే ముగిసింది.

రాజు కాలు తీసేశారని వినగానే సుర సేనుడు మహాసంతోషించాడు. అతని అనుచరులు పొంగి పోయారు. సుర సేనుడి పట్టాభిషేకం నిర్ణయం అయిన రోజున రాజు చంకక కర్రలతో సభకు వచ్చాడు. సుర సేనుడు తన అనుచరులతో కిరీటం పెట్టించుకునేటందుకు వచ్చాడు. నీహారకుమారుడు కిరీటం పట్టుకుని సుర సేనుడి నెత్తిన పెట్టబోతూండగా, “అగండి!” అన్న కేక సభలో ప్రతి ధ్వనించింది. ఆ కేకపెట్టినవాడు మహా మంత్రి. ఆయన వెంట వచ్చిన రాణి ఒక కత్తి తీసుకుని రాజు కాలును ఎత్తి కట్టిన పట్టిలను నరికేసింది. రాజు కాలు కిందికి దించి నిటారుగా నిలబడి, “రాజ ద్రోహులను బంధించండి!” అన్నాడు.

త్వరలోనే ద్రోహుల విచారణజరిగింది. వారందరికీ దేశబహిష్కరణ శిక్ష విధించారు. తరువాత రాజు నీహారకుమారుడు రాణీరూపమతితో ప్రశాంతంగా ప్రజా పాలన కొనసాగించాడు.

వీరోహినుమోన

ప్రహస్తుడు హనుమంతుణ్ణి రావణుడు కోరినట్టు అడిగితే, హనుమంతుడు ఇలా సమాధానం చెప్పాడు:

“రాక్షసరాజువైన నిన్ను చూడగోరి అశోకవనం విరిచాను. అది నాకు సులభంకాలేదు. అప్పుడు బలవంతులైన రాక్షసులు నా మీద యుద్ధానికి వచ్చారు. నేను అత్యురక్షణ కోసం వారితో యుద్ధం చెయ్యవలసి వచ్చింది. నన్ను ఏ అస్త్రం గాని, పాశం కాని బంధించ లేవని బ్రహ్మదేవుడి వరం ఉన్నది. నిన్ను చూడటం కోసమే బ్రహ్మస్థానికి కట్టు బడ్డాను. అంతకన్న మరేమీలేదు. నేను మహాపరాక్రమశాలి అయిన రాముడి దూతను. నీతో నా కొక రాజకార్యం ఉన్నది.

నీ మేలు కోరి చెప్పే నా మాటలు శ్రద్ధగా అలకించు.

“సుగ్రీవుడు నీకు తన క్షేమం తెలిపి, నీ క్షేమం అడగమన్నాడు. వారి నీకు తెలుసు. ఆ వారిని రాముడు ఒక్క బాణంతో చంపి, సుగ్రీవుణ్ణి వానర రాజును చేశాడు. సుగ్రీవుడు సీతను వెతికిస్తానని మాట ఇచ్చి, ఆ ప్రకారం అన్ని దిక్కులకూ వానరులను పంపాడు. వారిలో నేను ఒకణ్ణి. నేను వాయుదేవుడి కొడుకును. నా పేరు హనుమంతుడు. నేను నూరు యోజనాల సముద్రాన్ని దాటి సీతను చూడటానికి ఇక్కడికి వచ్చాను. నీ అధీనంలో ఉన్న సీతను చూశాను. ధర్మం తెలిసిన నీ వంటివాడు

బలాత్కారంగా పరస్త్రిని వట్టిఉంచరాదు. రామలక్ష్మణుల కోపానికి గురి అయి సుఖ పడగలవాడు మూడు లోకాలలోనూ ఉండడు. ఈ మాట సుగ్రీవుడు నీతో చెప్ప మన్నాడు. నేను సీతను చూశాను కనక ఇక కర్తవ్యం రాముడి మీద ఉన్నది. అది ఏమిటో నా కైతే తెలియదు. తలచు కుంటే నేనే నీ లంకను ధ్వంసం చెయ్య గలను, కాని రాముడు అందుకు ఒప్పు కోడు. సీతను అపహరించిన వాళ్లను తానే చంపుతానని వానర, భల్లూక సేనల ముందు అతను ప్రతిజ్ఞ చేసి ఉన్నాడు. సీత నీ పాలిటి మృత్యుదేవత అన్నది గ్రహించి, నీ క్షమం ఆలోచించుకో.

నేను మనిషిని కాను, రాక్షసుణ్ణి కాను, అందుచేత పక్షపాతం లేకుండా ఉన్న మాట చెబుతున్నాను. నిన్ను రాముడి వారినుంచి ఎవరూ రక్షించలేరు."

హనుమంతుడు ఇలా నిర్భయంగా చెప్పిన మాటలు విని రావణుడు కోపోద్రేకంతో, "ఈ హనుమంతుణ్ణి చంపండి!" అని కేక పెట్టాడు.

అప్పుడు బుద్ధిమంతుడైన విభీషణుడు రావణుడితో, "రావణేశ్వరా! హనుమంతుణ్ణి చంపటం రాజధర్మానికి విరుద్ధం; లోకాచారానికి వ్యతిరేకం. కోపం విడిచిపెట్టి దూతకు తగి ఉండే శిక్ష ఏదైనా విధించు," అన్నాడు.

రావణుడి కోపం ఏమాత్రమూ తగ్గ లేదు. అతను విభీషణుడితో, "ఈ వానరుడు పాపి. పాపులను చంపటంలో పాపం ఏమీ లేదు," అన్నాడు.

దానికి విభీషణుడు, "ఎలాంటి పరిస్థితిలోనూ దూతను చంపరాదని పెద్దలు చెబుతారు. అయినా దూతకు తగిన శిక్షలు అనేకం చెప్పబడి ఉన్నాయి. అంగ వైకల్యం కలిగించవచ్చు; కొరడాతో కొట్ట వచ్చు; తల గొరగవచ్చు; కార్చి ముద్ర వేయవచ్చు. కాని దూతను చంపట మన్నది ఏ శాస్త్రంలోనూ కనబడదు. నీ వంటి ధైర్యశాలి కోపానికి వశుడుకారాదు.

అది అలా ఉంచి, ఇతన్ని చంపటం వల్ల మనకు లాభం ఏమీ ఉండదు. నువ్వు చంపవలసినది ఇతన్ని ఇక్కడికి పంపిన వాళ్ళను. ఇతను చెప్పిన మాటలు ఇతనివి కావు. సముద్రాన్ని దాటగల వాడు ఇతను తప్ప మరొకడు ఉన్నాడని నాకు తోచదు. అందుచేత, ఇతన్ని చంపితే, రామలక్ష్మణులను ఇక్కడికి రప్పించి, నీతో యుద్ధం చేయటానికి తోడ్పడేవాడు మరొకడు ఉండడు. వాళ్ళను పట్టుకున్నట్టయితే నీ కిర్తి హెచ్చుతుంది," అన్నాడు.

రావణుడు విభీషణుడు చెప్పిన దానికి తృప్తిపడి అతను చెప్పినట్టు చేయ నిశ్చయించాడు. అతను ఇలా అన్నాడు:

"నువ్వు చెప్పినది నిజం. దూతను చంపటం తప్పే. అందుచేత ఇతనికి మరొక శిక్ష ఇద్దాం! కోతులకు ప్రియమైనది తోక. ఇతన్ని తోక కార్చి వదిలెయ్యండి."

హనుమంతుడి తోకకు నిప్పు అంటించి, అతన్ని నగరమంతటా తెప్పి, కూడలి స్థలాలలో ప్రదర్శించమని ఉత్తరువు అయింది.

రాక్షసులు గుడ్డ పేలికలు తెచ్చి హనుమంతుడి తోకకు చుట్టారు; తరవాత తోక మీద నూనె పోసి నిప్పు అంటించారు.

వాళ్ళు ఈ తతంగం చేస్తున్నంతసేపూ హనుమంతుడి కోపం కార్చుచులాగా పెరిగిపోతూ వచ్చింది. చివరకు అతను

మండుతున్న తన తోకతో వాళ్ళను చావ బాదాడు.

ఈ లోపుగా హనుమంతుడి తోకను తగలబెట్టుతున్నారన్న వార్త విని లంకలో ఉన్న పిల్లలూ, స్త్రీలూ, ముసలివాళ్ళూ పరమానందంతో చూడటానికి వచ్చారు. అందరూ రాక్షసులూ చేరి హనుమంతుణ్ణి మళ్ళీ పట్టుకుని కట్టేసి, తీసుకుపోయారు. తన తోక కాలుతుందన్న భయం లేనందు వల్ల హనుమంతుడు వాళ్ళవెంట వెళ్లాడు. అప్పుడు తను చిన్నరూపంలోనే ఉన్నాడు.

రాక్షసులు శంఖాలు ఊదుతూ, భేరీలు మోగిస్తూ, హనుమంతుణ్ణి లంక అంతా తిప్పారు. ఇలా తిరుగుతూ హనుమంతుడు

లంకలో ఆయుధాలు ఉండే ప్రదేశాలూ, ఇతర రహస్య స్థావరాలూ చక్కగా చూశాడు. వెళ్లిన చోటనల్లా రాక్షసులు హనుమంతుణ్ణి, "వేగులవాడు" అని చాటారు.

రాక్షసస్త్రీల ద్వారా సీత, హనుమంతుడి తోకకు నిప్పుపెట్టిన వార్త విని, ఎంతో దుఃఖించి, అగ్నిహోత్రుణ్ణి తలుచుకుని, హనుమంతుడికి అపాయం కలగకుండా చూడమని ప్రార్థించింది.

సీత పడేబాధ చూసి సరమ, "అమ్మా, ఆ కోతిని గురించి నువ్వు దిగులుపడకు. అతను మహానుభావుడు. అతను తన వెంట ఉన్న రాక్షసులనందరినీ చావగొట్టి, ఒక ఇంటి మీదినుండి మరొక ఇంటి మీదికి దూకుతూ లంకనంతా తగలబెట్టు తున్నాడు. అదుగో చూడు!" అన్నది.

సరమ చెప్పినది అక్షరాలానిజం. హను మంతుడు రాక్షసులను శిక్షించ నిశ్చయించుకుని, తన దేహాన్ని అతి చిన్నది చేసి, కట్ట నుండి బయటపడ్డాడు. అతను తిరిగి దేహాన్ని పెంచి, నగర ద్వారం వద్ద ఉన్న ఇనుప పరిఘ తీసుకుని తన వెంట ఉన్న రాక్షసులందరినీ చంపాడు. అప్పు డతనికి లంకను తగలబెట్టాలన్న ఆలోచన వచ్చింది. అతను కాలుతున్న తోకతో ఇళ్ళ మీదుగా తిరగనారంభించాడు.

అతను ముందు ప్రహస్తుడి ఇల్లుకాల్సి.
మహాపార్శ్వడి ఇంటికి వెళ్ళాడు.
అందులో చిచ్చుపెట్టి, వరసగా, శుకుదూ,
వజ్రదంష్టుడూ, సారణుడూ, ఇంద్రజిత్తు,
జంబుమాలీ, సుమాలీ మొదలైన రాక్షస
ప్రముఖుల ఇళ్లన్నీ తగలబెట్టాడు. అతను
ఒక్క విభీషనుడి ఇంటిని వదిలిపెట్టాడు.
రాక్షసుల ఇళ్ళే కాక, వాళ్లు ఎంతో
కాలంగా చేర్చిపెట్టుకున్న సంపదలన్నీ
బూడిద అయిపోయాయి. చివరకు అతను
రావణుడి ఇల్లు కూడా కాల్చాడు.

అంతవరకూ రావణుడికి భయ
పడుతూ వచ్చిన అగ్ని, వాయువు అప్పుడు
విజృంభించినట్టు కనపడ్డారు. ఇళ్ళలోని
వెండి బంగారాలు కరిగిపోయాయి. మహా
భవనాలు మట్టిలో కూలిపోయాయి.
ఈ దహనకాండను ఎలా అపాలో రాక్షసు
లకు తెలియలేదు. అగ్నిహోత్రుడే కోతి
రూపంలో వచ్చి ఉంటాడని వాళ్ళకు
అనుమానం కలిగింది. చాలామంది రాక్ష
సులు మంటలకు ఆహుతి అయ్యారు.
ఎంతో అందమైన లంకానగరం భీభత్స
రూపం ధరించింది. రాక్షసుల ఆర్త
నాదాలు మిన్నుముట్టాయి.

హనుమంతుడి ఆగ్రహం తీరింది.
అతను తృప్తిపడ్డాడు. అతను వచ్చిన
పని జయప్రదమయింది. అశోకవనం

ధ్వంసమయింది. అనేకమంది రాక్షసులు
చచ్చారు. లంక బూడిద అయింది.
అతను వెళ్ళి, తన తోకను సముద్రంలో
ముంచి చల్లార్చాడు.

అప్పుడు అతనికి తాను చాలా చెడ్డపని
చేశానని పశ్చాత్తాపం కలిగింది. లంక
అంతా తగలబడినాక సీత క్షేమంగా
ఉంటుందా అని అతనికి భయంకలిగింది.
అవేశం కొద్దీ లంకను తగల బెట్టుతూ
తాను సీతను రక్షించాలన్న మాట మరి
చాడు. నిజంగా సీతకు అపద జరిగి
ఉంటే అతను అక్కడే చచ్చిపోవటానికి
నిశ్చయించుకున్నాడు. అయితే అతనికి
ఇంకో ఆలోచన వచ్చింది. తన తోకనే

కాల్చని అగ్ని హోత్రుడు సీతాదేవిని ఎందుకు కాల్చుతాడు? అతను శింశుపా వృక్షం వద్దకుపోయి, దానికింద ఉన్న సీతను చూసి, నమస్కరించి, "అమ్మా, నా అదృష్టం బాగుండి నువు క్షేమంగా ఉన్నావు గద!" అన్నాడు.

సీత అతనితో, "హనుమంతుడా, నీ బలం ఎలాటిదని చెప్పాలి! నువు ఒక్కడివే ఈ రాక్షసులందరినీ చంపి, నన్ను రాముడి దగ్గరికి తీసుకుపోగలవు. కాని రాముడే వచ్చి, శత్రువులను చంపి నన్ను తీసుకుపోవటం ఉచితంగా ఉంటుంది. అందుచేత, నువ్వే రాముణ్ణి అలా చేయమని ప్రేరేపించు;" అన్నది.

"నీకు సందేహం అవసరం లేదు. రాముడు తప్పక వచ్చి నీ దుఃఖం తీర్చు తాడు." అని సీతకు చెప్పి, ఆమె వద్ద సెలవుపుచ్చుకుని, అరిష్టం అనే పర్వతం ఎక్కి, తిరిగి సముద్రాన్ని దాటటానికి సిద్ధపడి, తన దేహాన్ని పెంచాడు. అతను కాళ్ళతో పర్వతాన్ని తన్ని గాలిలోకి లేచే సరికి, అరిష్టపర్వతం అదిరింది.

అతను మబ్బుల మధ్యగా ఎగురుతూ సముద్రాన్ని దాటి, దూరాన మహేంద్ర పర్వతాన్ని చూస్తూనే గట్టిగా సంహనాదం చేశాడు. హనుమంతుడి కోసం ఆత్రంగా ఎదురుచూస్తున్న అంగదుడు మొదలైన వానరులు ఆ సంహనాదం విన్నారు. వారికి ఎక్కడలేని ఉత్సాహమూ పుట్టు కొచ్చింది.

అప్పుడు జాంబవంతుడు మిగిలిన వానరులతో, "హనుమంతుడు వెళ్ళిన పని జయప్రదం అయింది. లేకపోతే అతను ఇంత గట్టిగా సంహనాదం చెయ్యడు," అన్నాడు. ఈ మాటకు వానరులు పరమానందం చెంది, హను మంతుణ్ణి చూడటానికి చెట్లూ, గట్లూ ఎక్కారు; అతను దూరంగా కనపడ గానే చెట్లకొమ్మలు అడించారు.

త్వరలోనే హనుమంతుడు మహేంద్ర పర్వతం మీద దిగాడు. వానరులందరూ

అతని చుట్టూ మూగారు. వాళ్ళు అతనికి కందమూలఫలాలు తెచ్చి ఇచ్చారు. హనుమంతుడు జాంబవంతుడికి, అంగదుడికి, ఇతర పెద్దలకూ నమస్కారాలు చేశాడు. అతను నేరు తెరుస్తూనే, "చూశాను సీతను!" అని రెండు ముక్కల్లో ముఖ్య విషయం చెప్పాడు. అమాటకు వానరులు అమితంగా సంతోషించారు. కొందరు సింహనాదాలు చేశారు. కొందరు గట్టిగా అరిచారు. కొందరు గర్జించారు. కొందరు మామూలు కోతుల్లాగా కిచకిచలాడారు. కొందరు తమ తోకలను బలంగా నేల కేసి కొట్టారు.

హనుమంతుడు వానరులతో, "సీతను చూశాను," అనేసి ఇంకేమీ చెప్పకుండా ఉండిపోయాడు.

అప్పుడు అంగదుడు హనుమంతుడితో, "హనుమంతుడా, నూరు యోజనాల సముద్రాన్ని ఇటు నుంచి అటూ, అటు నుంచి ఇటూ దాటిన నీ బలపరాక్రమాలు మరొకరికి సాధ్యం కావు. నీకు గల

రాజభక్తి కూడా అసాధారణ మైనది. మా అందరి అదృష్టం కొద్దీ నువు రాముడి భార్య అయిన సీతాదేవిని చూశావు. ఇంక రాముడికి సీతా విరహం ఉండదు," అన్నాడు.

మధ్య హనుమంతుడూ, అంగదుడూ, జాంబవంతుడూ మహేంద్ర పర్వతం మీద కూర్చుంటే మిగిలిన వానరులందరూ చుట్టూ ఉన్న శిలల మీద కూర్చున్నారు. లంకలో జరిగినదంతా హనుమంతుడి నోట వినాలని వారికి కుతూహలంగా ఉన్నది.

జాంబవంతుడు హనుమంతుడితో, "నాయనా, నువు సీతాదేవిని ఎలా చూశావు? ఆవిడ ఎలా ఉన్నది? రావణుడు ఆమెను ఎలా చూస్తున్నాడు? అంతా విన్న తరువాత మనం కర్తవ్యం ఆలోచించుదాం. ఉన్నదంతా నువు దాచకుండా చెబితే, రాముడితో మనం ఏ సంగతి చెప్పవచ్చునో, ఏది దాచాలో చూసుకోవచ్చు," అన్నాడు.

ఆమోరీవారిణి

ఏకో దేవః, కేశవో వా శివేవా,
ఏకం మిత్రం, భూపతిర్వా యతిర్వా,
ఏకా భార్యా, సుందరీ వా దరీవా,
ఏకో వాసః, పత్రనే వా వనేవా.

1

[దేవుడు కేశవుడైనా కావాలి శివుడైనా కావాలి; స్నేహితుడు రాజు కావాలి, లేదా యతి కావాలి; కావరం చేస్తే అందమైన స్త్రీతో చెయ్యాలి, లేదా కొండగుహలో చెయ్యాలి; ఉంటే పట్టణంలో ఉండాలి, లేదా అడవిలో ఉండాలి.]

కుసుమస్తబకస్యైవ ద్వయీ వృత్తి ర్మనస్వినః,
మూర్ధ్ని వా సర్వలోకస్య, శిర్షతే వన ఏవ వా.

2

[పూలగుత్తి లాగా అభిమానవంతుడికి రెండే మార్గాలు—అందరి నెత్తినా అలరారటమో, అడవిలో అణగారి పోవటమో.]

నిందంతు నీతినిపుణా యది వాస్తువంతు,
లక్ష్మీ స్సమావిశతు, గచ్ఛతు వా యథేష్టమ్,
అద్యేవ వా మరణ మస్తు, యుగాంతరే వా,
న్యాయాత్పథః ప్రవిచలంతి పదం న ధీరాః.

3

[నీతివేత్తలు నిందించనీ, బిశ్వర్యం రానీ, పోనీ; మరుక్షణమే మరణం రానీ, యుగాంతం దాకా రాకపోనీ; దైర్యవంతులు నీతి మార్గం తప్పరు.]

ఏక దృష్టి

బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

గర్వం హద్దెరగదు

పంపినవారు :
ఆర్. వి. రావు

నల్లకుంట.
ఫైదరాబాద్-44

నిద్ర సుఖమేరగదు

బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ :: బహుమానం రు. 20 లు

- * వ్యాఖ్యలు బనవరి 20వ తేదీలోగా చేరాలి. వ్యాఖ్యలు పోస్టుకార్డుపైన మాత్రమే రాయాలి.
- * వ్యాఖ్యలు ఒక్కమాటలో గాని, చిన్న వాక్యంలో గాని వుండాలి. రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం వుండాలి. గెలుపొందిన వ్యాఖ్యలు మార్చి నెల సంచికలో ప్రకటించబడును.

చందమామ

ఈ సంచికలో కథలు - వింతలు - విశేషాలు

మిత్రభేదం - 31	...	2	పాపిష్టిసొమ్ము	...	28
మాయానరౌవరం-1	...	5	వక్కార్యం	...	33
మారనిమనిషి	...	13	చెప్పిచ్చిన విద్య	...	36
రాజుదోహ	...	19	దుష్టగ్రహాలు	40
మహామార్గతికుడు	22	వీరహనుమాన్ - 16	...	45

రెండవ అట్ట:

సుఖజీవితం

మూడవ అట్ట:

నిర్బంధజీవితం

రు 100 లు గెలవండి!

చందమామ పాఠకులకు కొత్త సమస్య

అబద్ధం

ఒక రాజుకు తాను చాలా తెలివిగల వాడిననీ, ఎవరూ అబద్ధం చెప్పి తనను నమ్మించలేరనీ చాలా గర్వం ఉండేది. ఒక రోజు రాజుకు, నిండు సభలో తన తెలివి ప్రదర్శించాలని బుద్ధిపుట్టింది.

అయిన సభలోని సభికులను ఉద్దేశించి, "అబద్ధం చెప్పి నన్ను నమ్మించిన వాళ్ళకు వెయ్యి వరహాలు బహుమానం ఇస్తాను," అన్నాడు.

ఎవరూ మాట్లాడలేదు. కాని ఒకడు లేచి, "రాజా, నేను అబద్ధం చెప్పి మిమ్మల్ని నమ్మించగలను," అన్నాడు.

రాజు వెంటనే, "సరే, చెప్పు!" అన్నాడు.

"ఇంకా చెప్పేదేమిటి? గెలిచాను! వెయ్యి వరహాలూ ఇప్పించండి," అన్నాడు సభికుడు.

రాజు గతుక్కుమని, కొంచెం ఆలోచించి, వాడికి వెయ్యి వరహాలూ ఇచ్చేశాడు.

ప్రశ్న : సభికుడు నిజంగా అబద్ధమాడి రాజును నమ్మించాడా? ఏమిటా అబద్ధం?

ఈ ప్రశ్నకు ఉత్తమ సమాధానం పంపిన వారికి రు 100, బహుమానం. జవాబులు సంగ్రహంగానూ, సమగ్రంగానూ ఉండాలి. మీ సమాధానం వెంట దీనికో జతపరిచిన ప్రశ్నావళి పూర్తిచేసి పంపాలి. అలా పంపిన సమాధానాలు మాత్రమే పరిశీలించబడతాయి. మీ సమాధానాలు జనవరి 20 లోపున క్రింది చిరునామాకు చేరాలి.

‘చందమామ’ పాఠకుల పోటీ

చందమామ పబ్లికేషన్స్, మద్రాసు 600 026

కూ ప న్

1. మీ పేరు : చిరునామా : _____

2. మీ వయసు : _____
3. మీరు ఎంతమంది అన్నదమ్ములు. అక్కచెల్లెళ్ళు ? : _____
4. మీ ఇంట్లో చందమామను ఎంతమంది
చదువుతారు ? : _____
5. వాళ్ళ వయస్సులు : _____
6. చందమామను ఇతరులకు
అరువిస్తారా ? : _____
7. ఎంతమంది మీ వద్ద చందమామ
అరువు తీసుకుని చదువుతారు ? : _____
8. మీ తండ్రిగారు ఏం పని/ఉద్యోగం చేస్తారు ? : _____
9. మీది సొంత ఇల్లా ? అద్దె ఇల్లా ? : _____
10. మీ కుటుంబానికి కారు/మోటారుసైకిలు
వగైరా వాహనాలున్నాయా ? : _____
11. చందమామతో బాటు మీరు ఇంకా
ఏ ఏ ప్రతీకలు కొని చదువుతారు ? : _____

క్రాకీస్ ఛూయింగ్ గమ్!

క్రాకీస్ ఛూయింగ్ గమ్స్—ఎన్ పి వారి ఉత్కృష్ట ఉత్పాదన—పిన్నల అభిరుచుల కనుగుణంగా పిప్పర్ మెంట్, అనాస, టూబీ ఫ్రూటీ, నారింజ, సుపారి సువాసనలలో దొరుకుతాయి. ఇంక, ఎన్ పి బబుల్ గమ్స్ వర్ణజనామోదాలు. ఇవిగాక, బాన్ బైట్—చాకెట్ తో కూడిన మీఠాయి—పండ్ల రుచులతో బాల్ గమ్స్—ఎన్ పి వారి ఇతర ఉత్పాదనలు.

రుచి మృగిణి పొందండి మంచి ఆనందం

☐ మార్కుగల ఛూయింగ్ గమ్స్, బబుల్ గమ్స్ ఒక (NP) వి మాత్రమే.

జేబు నిండా (NP) స్వీట్స్ నింపుకోండి.

ది నేషనల్ ప్రోడక్ట్స్
చెంగుపూడు.

Dattaram-NP-1 TEL

సురేష్ ప్రొడక్షన్స్

నాగ్నాడు

తొమ్మిదవ భాగం

నిర్మాత: డి.రామానాయుడు

దర్శకత్వం: కె.బాపయ్య

ఆధునికీకరణ: నవయుగ షేరింగ్ & బ్యూటీషియన్స్

Photo by: VIJAY KUMAR SARAOGI

BONDAGE

